

MTK:n Bryssel-Agenda

KEVÄT 2021

Maa- ja metsätalouden ajankohtaiset EU-asiat

29.1.2021

Hanna Leiponen-Syyrakki, +32 476 502 704, hanna.leiponen-syyrakki@mtk.fi

SISÄLLYS

Puheenjohtaja Juha Marttilan esipuhe	2
Koronapandemian elvytyspaketin toimeenpano	4
Elvytyspaketti	4
Oikeudenmukainen siirtymä ja koheesiopolitiikka	4
Työvoiman saatavuus	5
55-valmiuspaketti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi	6
Tavoitteena ilmastoneutraali Eurooppa 2050	6
Ilmastomuutokseen sopeutuminen edellytys ilmastoneutraalisuudelle	7
Metaanistrategia osana Green Dealin toimeenpanoa ja ilmastolain valmistelua	8
Ilmastopolitiikka maankäyttösektoreille: LULUCF- ja taakanjako (ESR) -lainsäädännön päivitys	10
Hiiliviljely	11
Energia puhtaammaksi uusiutuvalla energialla	12
Biokiertotaloudella kestävä kasvua ja ilmastotekoja	14
Puhdistamolietedirektiivin arviointi	14
Biodiversiteetti ja myrkytön ympäristö	16
EU:n biodiversiteettistrategia 2030	16
Toimintasuunnitelma luonnonmukaisen tuotannon edistämiseksi	18
Globaalin metsäkadon estämisen lainsäädäntövalmistelu	18
Ilman ja maaperän suojelu	19
Vesien- ja merenhoito	20
Globaali ruokajärjestelmämurros	22
Pelloilta pöytään -strategia	23
Pakkaus- ja alkuperämerkinnät elintarvikkeissa	23
Eläinterveys ja eläinten hyvinvointi	25
Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön direktiivin uudistaminen	26
Raportti kasvinlisäysmateriaaleista ja uusista geenitekniikoista	27
CAP-uudistus	28
Metsästrategia	29
Maaseudun pitkän aikavälin visio	31
Kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä	32
EU:n digiagenda	33
Kauppapolitiikka: kohti strategista autonomiaa	35
EU:n tulevaisuuskongressin valmistelu	40
MTK:n, SLC:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon Brysselin toimisto – 30 vuotta edunvalvontaa Brysselissä	41

Ilmastoratkaisuja maa- ja metsätaloudesta maltilla, työkaluina CAP ja metsästrategia

Viime kuukausien mediakeskustelun perusteella maa- ja metsätalous on ratkaisevassa asemassa EU:n vihreän kehityksen ohjelman ja ilmastotavoitteiden toteutumisessa. Tärkeitä sektoreitahan nämä ovat, mutta keskustelu on turhan kuumentunut. Maailman ilmatieteen järjestön WMO:n pääjohtaja Petteri Taalas totesi, että päästöjen vähentämisessä on keskityttävä ison mittakaavan asioihin, kuten energiaan, asumiseen, liikkumiseen ja kulutukseen.

EU:ssa etsitään keinoja vuoden 2030 päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Koko nykyinen ilmastolainsäädäntö uudistetaan kesällä, jotta 55 prosentin päästövähennystavoite voidaan saavuttaa. Meidän näkökulmastamme tärkeintä on korjata maankäyttösektoreiden päästölaskentaa, jotta maa- ja metsätalouden hiilensidonta voidaan ottaa jatkossa täysimääräisesti huomioon. Kansallisen tason tavoitteet ja kannustimet on asetettava siten, että suurimmat muutokset tehdään siellä missä se on taloudellisesti järkevintä. Myös tuotannon kestävyyskriteerit on asetettava realistiselle tasolle.

Meillä Suomessa lihaa tuotetaan kestävämminkin kuin muualla ja sitä voi hyvällä omallatunnolla syödä. Suomen metsätalous tekee taatusti oman osansa ja enemmänkin ilmastotyössä. Hoidettu ja kasvava metsä on parasta ilmastotyötä. Luonnon monimuotoisuutta voidaan vaalia ja kehittää myös talousmetsissä. Haluamme myös jatkossa tehdä oman osamme ilmastomuutoksen torjunnassa, entistä paremmin. Viime vuonna julkaistuissa Euroopan ensimmäisissä maa- ja metsätalouden ilmastotiekartoissa on esitetty konkreettiset toimenpiteet tulevaisuuteen.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan CAP:n uudistus valmistuu toivottavasti tämän kevään aikana ja sitä päästään toteuttamaan 2023 alkaen. Neuvottelujen loppusuoralla ja CAP:n kansallisessa toimeenpanossa on pidettävä huolta, että viljelijöillä on jatkossa edellytykset kannattavaan ruuantuotantoon sekä toimivia työkaluja Green Dealin tavoitteiden mukaiseen ympäristö- ja ilmastotyöhön. Toimet on sovitettava kansallisiin olosuhteisiin ja otettava huomioon Suomen erityistarpeet, jotka liittyvät mm. kansallisiin tukiin, tukikattoihin, turvepeltoihin sekä pohjoisissa luonnonoloissamme haastaviin viljelykiertovaatimuksiin.

Metsästrategiaa on komissiossa valmisteltu pitkään ja hartaasti. MTK:n tavoitteena on vahva, toimiva ja mahdollistava erilaisia politiikkoja kokoava metsästrategia. Strategiassa tulee tarkastella metsien ja metsäsektorin tuottamaa taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä kokonaisuutena. Olennaista myös on, että strategia kattaa koko metsäsektorin arvoketjun. Strategiassa tulee nostaa vahvasti esille metsäbiotalous, jonka nykyinen komissio tuntuu unohtaneen. EU:sta ei saa tulla globaalia kestävä kehityksen veturia siten, että se jättää omat metsämahdollisuutensa käyttämättä. Lopputuloksena työpaikat siirtyisivät maihin, joissa kestävä metsätalous on väin häivähdys Euroopan tasosta.

Helsingissä 29.1.2021

Juha Marttila

MTK:n puheenjohtaja

KORONAPANDEMIAN ELVYTYSPAKETIN TOIMEENPANO

Marko Mäki-Hakola, +358 40 502 6810, marko.maki-hakola@mtk.fi

ELVYTYSPAKETTI

Koronakriisistä toipumista vauhditetaan 750 miljardin euron elvytysrahoituksella. Euroopasta halutaan tehdä terveempi, oikeudenmukaisempi ja vauraampi. Lisäksi elvytyspaketin avulla nopeutetaan Euroopan talouden muuttumista pitkällä aikavälillä vihreämmäksi ja digitaaliseen aikakauteen soveltuvaksi.

Suomi tulee esittämään ensimmäisen version omasta elvytys suunnitelmastaan EU:lle helmikuussa. Elvytyskokonaisuus kattaa useita eri rahastoja ja välineitä. MTK esitti omat [näkemyksensä elvytysvälineiden käytöstä](#) joulukuussa.

RRF:n (Recovery and resilience facility eli elpymis- ja palautumistukiväline) lisäksi elvytystoimia rahoitetaan useista eri rahastoista. Elpymisen kannalta keskeistä on esimerkiksi JTF:n (Just transition fund eli oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) käyttäminen turve-elinkeinoja uudistavaksi. Turpeella on energiakäytön lisäksi paljon muita käyttömuotoja, joihin nyt kannattaa panostaa. Esimerkiksi kivi- ja kasvuturpeen käyttö on maatalouden toimivuuden edellytys. Maaseuturahaston ja RRF:n avulla koordinoinnilla voidaan esimerkiksi biokaasun tuotantoon ja käyttöön saada vauhtia.

Keskeistä on luoda kilpailukykyisiä ja kestäviä biotalouden ratkaisuja maailmanlaajuisiin ongelmiin. Todelliseen muutokseen päästään, kun kiertotalouteen tulevat uudet materiaalivirrat ovat biotalouden eivätkä fossiilitalouden tuotteita. MTK myös korostaa, että elvytystoimien on oltava nopeasti toteutettavia ja alueiden ratkaisusta nousevia.

MTK:n tavoitteet

- **Elvytyspaketin rahat on saatava käyttöön mahdollisimman nopeasti.** Eri rahastoja ja mekanismeja tulee voida yhteensovittaa sujuvasti.
- **Elvytyspaketin ja budjetin rahoitusta vihreän kehityksen ohjelmaan on suunnattava biotalouteen.** Pellolta pöytää -strategia ja uudet haasteet ilmastoon, ympäristöön ja biodiversiteettiin tarvitsevat taloudellista panostusta.
- Kansalliset elpymissuunnitelmat tulee hyväksyä nopeasti
- Suomen osuus elpymisvaroista ei enää saa pienentyä.
- Komissiolla pitää olla **kriisitilanteissa reagointikykyä ja -halua löytää rahoitusta budjetista, kun markkinakriisi iskee.** Ruuantuotannon resilienssin ja huoltovarmuuden parantamisesta on huolehdittava.
- **Horisontti Euroopan kautta luonnonvarasektorille ja biotaloudelle on saatava nykykautta suurempi rahoitus** alan tutkimukselle ja tätä tulee vahvistaa jo elvytysvaroilla.

OIKEUDENMUKAINEN SIIRTYMÄ JA KOHEESIOPOLITIikka

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on uusi rakennerahastokokonaisuus, jolla halutaan saavuttaa hiilineutraalisuustavoite kaikissa jäsenmaissa. JTF:n erityistehtävänä on vähähiilisyys siirtymisen aiheuttamien haittavaikutusten pienentäminen etenkin työllisyyden ja aluetalouksien näkökulmasta. Suomen saanto rahastosta on noin 400 miljoonaa euroa, josta elpymisvälineen kautta noin 240 miljoonaa euroa.

Rahastosta ei suoraan ohjata korvauksia yrittäjille esimerkiksi kalustosta aiheutuviin menetyksiin. Kuitenkin esimerkiksi turveyritysten tuotantosuunnan muutosta voidaan edistää eri keinoin. Iso osa Suomen saamasta JTF-rahoituksesta tulee turvekriteerin perusteella.

MTK:n tavoitteet

- **JTF:ää hyödynnetään kotimaan uusiutuvia luonnonvaroja edistävästi. Etenkin turvetuotannon jalostuksen kehittämisessä paljon mahdollisuuksia.**
- JTF-turvekriteerin perusteella saatava raha hyödynnetään erityisesti turpeen käytön lisäämiseen muussa kuin energiantuotannossa. **Energiaturve huomioidaan huoltovarmuusnäkökulmasta ja turpeen tuotannolle muuhun kuin energiakäyttöön ei aseteta rajoituksia.** Turve on välttämätöntä mm. kasvuturpeena ja kuivikkeena eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.
- **Koheesiopolitiikkaa mitataan aiempaa enemmän tulosten perusteella.** Maiden toimenpiteillä on oltava vaikuttavuutta.
- **Koheesiorahoituksen painopistettä siirretään edelleen yrittäjyyden ja elinkeinojen kehittämiseen.** Harkittuja, EU-lisäarvoa tuottavia infrastruktuuri-investointejakin vielä tarvitaan, erityisesti tietoliikenneyhteyksiin. Varmistetaan, että koheesiovarojen käyttäminen on mahdollista myös maaseudun yrittäjien aseman parantamiseksi.
- Koheesiopolitikan yhteisten tavoitteiden ja yhteistyön lisäksi on **jäsenmaiden omaa vastuuta lisättävä.** Jäsenmaiden välisen koheesion lisäksi tarvitaan enemmän sisäistä koheesiota, joka takaa maiden eri osien tasapainoisen kehityksen.
- **Maaseudun yritystoimintaa edistetään edelleen pääosin maaseutuohjelman kautta,** mutta toiminnan edellytyksiä pitää voida vahvistaa myös koheesiovaroilla
- Osa koheesiorahoituksesta käytetään **paikalliseen kehittämiseen**, CLLD (Community-led Local Development) monirahastomallin mukaisesti.

TYÖVOIMAN SAATAVUUS

Koronakriisi on tuonut näkyväksi työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat, sekä kausi- että vakituiseen työvoimaan liittyen. Maaseudun työvoimapula ei ratkea vain kotimaisen työvoiman avulla, vaan työvoiman liikkuvuus ja löydettävyyden on taattava sekä EU:n alueelta että kolmansista maista. Asiaa säädellään mm. kausityödirektiivissä.

EU:n ulkopuolelta Suomeenkin tulevien työntekijöiden maahantulosta ja oleskelusta säädetään kausityödirektiivissä. Direktiivin mukainen toiminta aiheuttaa kuitenkin runsasta hallinnollista taakkaa, joka on tullut näkyviin koronakriisin aiheuttamien kausityövoimaongelmien kautta. Ongelmia on esimerkiksi maahan vuodesta toiseen palaavien työntekijöiden tunnistausvaatimuksissa. Lisäksi työnantajan vaihtamista ei voida tehdä ilmoitusmenettelyllä.

MTK:n tavoitteet

- Kausityökriteerin toimivuus ja muutostarpeet on tarkasteltava siten, että **kausityövoiman maahantulokäytännöt saadaan kustannustehokkaiksi ja sujuviksi sekä digitaalisia välineitä hyödyntäväksi.**

55-VALMIUSPAKETTI ILMASTOTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

EU:n vuoden 2030 nettopäästöjen vähentämisen ilmastotavoite päivitettiin Pariisin sopimuksen 5-vuotisaattona. Aiempi Pariisin sopimuksen mukainen tavoite eli NCD (National Determined Contributions) oli vähintään 40 % vuoden 1990 tasosta. Vuoden 2020 lopulla tavoite nostettiin 55 prosenttiin.

55-tavoitteen periaatteina ovat kustannustehokkuus, reiluus, solidaarisuus ja eri jäsenmaiden erityispiirteiden huomiointi. Neuvoston joulukuun 2020 päätelmissä vaaditaan 55-tavoitteen EU-laajuista kollektiivista toteutusta ja jäsenmaille oikeuta valita energiavaihtoehdot, sallien siirtymäkauden tekniikat, kuten maakaasun ja ydinvoiman tuotannon. Samalla vaaditaan kunnianhimoisia innovaatioita vihreän rahoituksen tuella.

Eurooppa-neuvosto antaa keväällä 2021 lisäohjeistusta ennen lainsäädäntöpaketin (eurooppalainen ilmastolaki) julkistamista, mukaan lukien taakanjako.

MTK:n tavoitteet

- Mahdollista hiilibudjettia asetettaessa tulee varmistaa, että siirtymä kohti ilmastoneutraaliutta tapahtuu **ensisijaisesti vähentämällä fossiilisia päästöjä**.
- Maa- ja metsätaloussektorille on oleellista, **että taakanjako ja maankäyttösektorien päästövähennykset ja hiilensidonta pohjautuvat luonnontieteisiin ja vuosittaiseen raportointiin**.

TAVOITTEENA ILMASTONEUTRAALI EUROOPPA 2050

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

EU pyrkii olemaan ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Tämä tarkoittaa, että EU:n talouden kasvihuonekaasupäästöt ovat nolla. Kaikilla yhteiskunnan ja talouden sektoreilla on rooli, eli energia-sektorista teollisuuteen, liikkuvuuteen, rakennuksiin sekä maa- ja metsätalouteen.

Visio ilmastoneutraalista Euroopasta kohdistaa suurimmat päästövähennykset energiaan, teollisuuteen ja liikenteeseen. Pariisin ilmastopöytäkirjan mukainen tasapaino saavutetaan 2050 vähentämällä lopuista päästöistä maankäyttösektorin hiilensidonta, teknologisten ratkaisujen (CRT) jäädessä sivurooliin.

Visiossa maatalouden metaani- ja dityppioksidipäästöjen (non-CO₂) osuus kasvaa merkittävimmäksi päästölähteeksi. Jos maatalouden non-CO₂-päästöt pidetään erillään hiilidioksidista, maatalouden hiilensidonta ei välttämättä kompensoi maatalouden kahden muun kaasun päästöjä seurannassa ja raportoinnissa. Ks. lisää kohdasta [LULUCF ja päästökauppa \(ESR\) -lainsäädännön päivittämisen](#).

MTK:n tavoitteet

- **Edetään Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti**, huomioiden Artikla 2 (ilmastoteot eivät saa uhata ruokaturvaa) sekä Artikla 5 (metsien hiilinielujen hyödyntäminen tarvittaessa) ensisijaisena tavoitteena rajoittaa fossiilisia päästöjä.
- Edetään **luonnontieteellisen laskennan ja seurannan** mukaan: Biomassa on aina hiilensä sitonut (kuivamassassa 45 % hiiltä)

- On huomioitava, että **Suomen maatalouden päästöistä 75 % on lähtöisin maaperästä**, kun huomioidaan sekä taakanjakosektorin että maankäyttösektorin kasvihuonekaasut, AFOLU- (Agriculture, Forestry and Other Land use) -sektorin mukaisesti.
- Maatalouden päästöjä voidaan vähentää tehokkaimmin, kun ohjaus kohdistetaan **pelto- maan hiilitaseeseen** (päästöt-sidonta) eikä karjatalouteen, jonka rooli Suomessa pieni.
- **Viljelymaiden ja viljelymenetelmien päästö- ja sidontakertoimet on saatava nopeasti käyttöön ohjaamaan ilmastokestäviä toimenpiteitä, mikä vaatii tutkimuksen priorisointia.**

Lisätietoja:

[Maatalouden ilmastotiekartta](#)

MTK-uutinen: [Eurooppalaisen ilmastolain tulee yhteensovittaa EU-tason ilmastotoimet osaksi globaalia haastetta](#)

Komission [2050 pitkän aikavälin ilmastostrategia](#)

DG Climan [EU Climate Action newsletter 21.1.2021](#)

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN EDELLYTYS ILMASTONEUTRAALISUUDELLE

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

Eurooppalaisen vihreän kehityksen ohjelman tavoitteena on tehdä Euroopasta maailman ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. Komissio julkaisee myös uuden, kunnianhimoisemman EU:n strategian ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Tammikuussa 2021 julkaistun EU:n ilmastomuutoksen sopeutumisstrategian arvioinnissa (2020) todettiin, että EU:n sopeutumisstrategia on ollut lähtökohta valmisteltaessa Eurooppaa tuleviin ilmastovaikutuksiin kaikilla tasoilla. Arvioinnin mukaan EU:n politiikan on pyrittävä luomaan synergioita ilmastomuutokseen sopeutumisen, katastrofiriskien vähentämistoimien ja kestävä kehityksen välillä. Arvioinnissa ehdotetaan myös toimia, joissa on tehtävä enemmän työtä haavoittuvien alueiden ja alojen valmistamiseksi. Kunnianhimon lisäämiseksi suunnitelmassa todetaan, että EU:n jäsenvaltioissa tehdään haavoittuvuusarvioinnit ja tunnistetaan sopeutumismahdollisuudet maatalouden, terveyden, biologisen monimuotoisuuden, metsätalouden, valtamerien ja merien sekä energian osalta. Tärkeimmät alat, joilla kansalliset poliittiset välineet edistävät sopeutumista, ovat suunnitelman mukaan vesi, maatalous, biologinen monimuotoisuus ja metsätalous.

MTK:n tavoitteet

- EU:n päivitettävä sopeutumissuunnitelma on linjassa MTK:n tavoitteiden osalta, joiden mukaan on **luotava edellytykset peruskuivatukseen, kasteluun, kasvinsuojeluun ja lajikejalostukseen sekä muuttuviin oloihin sopeutuvien kasvien valintaan** ja kannustettava pelto- maan **perusparannuksiin** kuten ojituksiin ja kalkituksiin maanomistajien yhteistyöllä
- Kasvien kasvu sitoo yhteyttämisessä hiilidioksidia ilmakehästä. Hiiltä varastoituu näin kasvi- biomassaan ja maaperään, mikä toteuttaa visiota ilmastoneutraaliudesta. Jotta kasvien kasvu ja hiilinielujen lisääminen on mahdollista, kasvien kasvun on sopeuduttava muuttuvaan ilmastoon. **Tulvat, taudit, tuholaiset ja erityisesti kuivuus rajoittavat kasvua. Pariisin ilmastopöytäkirjan Artikla 2 mukaisesti ilmastoteot eivät saa uhata ruuantuotantoa, mikä edellyttää ilmastomuutokseen sopeutumista hillinnän rinnalla.**

Lisätietoja:

[EU:n ilmastomuutosstrategian päivitys](#)

[MTK:n ilmasto-ohjelma](#)

METAANISTRATEGIA OSANA GREEN DEALIN TOIMEENPANOJA JA ILMASTOLAIN VALMISTELUA

Anssi Kainulainen, +358 50 596 1541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Komissio julkaisi 14.10.2020 strategian metaanipäästöjen vähentämiseen. Metaani on hiilidioksidin jälkeen toiseksi suurin ilmastomuutoksen aiheuttaja. Metaanipäästöjen vähentäminen on siis olennainen osa 2030 ilmastotavoitteiden saavuttamiseen sekä 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta. 95 % EU:n metaanipäästöistä on peräisin energia-, maatalous- ja jätealoilta, joten maatalous on yksi painopistealueista tässä strategiassa. Yksi yhteinen painopiste on metaanipäästöjen mittaamisen ja raportoinnin parantaminen. Komissio parantaa maatalouden päästöjä koskevaa raportointia parantamalla tiedonkeruuta ja edistämällä mahdollisuuksia vähentää päästöjä yhteisen maatalouspolitiikan avulla.

Valtaosa maatalouden metaanipäästöistä on lähtöisin eläintuotannosta. Komission strategiassa ei kyseenalaisteta eläintuotannon olemassaolon oikeutusta vaan ensisijaisesti pyritään jakamaan parhaita käytäntöjä, jotka liittyvät innovatiivisiin metaania vähentäviin teknologioihin, eläinten ruokailoon ja jalostuksen hallintaan. Lisäksi tuetaan kohdennettua tutkimusta, joka koskee teknologiaa, luontoon perustuvia ratkaisuja ja ruokavalion muutosta.

Kierrätettäväksi kelpaamattomia orgaanisia ihmisten toiminnasta ja maataloudesta aiheutuvia jätteitä ja jätevirtoja voidaan käyttää biokaasun, biomateriaalien ja biokemikaalien tuottamiseen. Näin

voidaan saada lisätuloja maaseutualueille ja välttää samalla metaanipäästöjä. Tämän vuoksi näiden jätetuotteiden keräystä edistetään lisäkannustimilla. Komissio näkee, että maaseudun biokaasu-hankkeilla on positiivisia vaikutuksia elinkeinorakenteeseen ja elinvoimaisuuteen. Lisäksi ymmärretään, että lannan metaanipotentiaali on pienempi kuin vihreän biomassan. Jotta ensisijaisesti eläin-tuotannosta aiheutuvia metaanipäästöjä voidaan vähentää, on niihin löydettävä lisäkannustimia ver-rattuna vihreän biomassan käytössä syötteenä.

Kansalliselle tasolle strategia osoittaa maatalouteen pohjautuvan biokaasun tuotannon merkittävän roolin maatalouden päästöjen vähentämisessä ja osoittaa asian olevan merkityksellinen, kun laadi-taan vihreän elvytyksen ohjelmaa.

Maatalouden ilmastotiekartta tunnistaa samat kysymykset kuin EU:n metaanistrategia – myös li-säkannusteiden tarpeen

Biokaasuntuotannon lisääminen suomalaisessa maataloudessa tuottaisi päästövähennyksiä kahta kautta. Korvattavan fossiilisen polttoaineen päästöjen poistumisen myötä energian kulutuksesta ai-heutuvat päästöt laskisivat. Toiseksi hyödynnettäessä lantaa biokaasun raaka-aineena, saataisiin maataloudessa muuten väistämättä syntyvää metaania otettua talteen ja se hyödynnettäisiin energi-aksi. Näin myös maatalouden tuotannosta aiheutuvat päästöt pienenisivät. Koska maatalous kykenisi tuottamaan energiaa enemmän kuin paikallisesti itse kuluttaa, syntyisi päästövähennystä myös siltä osin, kun biokaasu korvaa suurempi päästöisiä energialähteitä muussa yhteiskunnassa.

Kesällä 2020 julkaistun Maatalouden ilmastotiekartan mukaan nykyisillä kannustinjärjestelmillä bio-kaasun tuotanto maataloudessa etenee vain hyvin vähän. Ilman mitään lisäkannusteita verrattuna nykyiseen lantaan perustuvasta biokaasusta saataisiin hyötykäyttöön vain 0,3TWh. Myös nurmen biokaasukäyttö olisi niin vähäistä, että sen merkitys myös ravinnekiirroissa jäisi marginaaliseksi.

Biokaasun tuotantoon potentiaalia kuitenkin olisi. Nykyisin biokaasua tuotetaan Suomessa kaikkiaan alle 1TWh. Maatalouden ilmastotiekartassa mikrobiologisesti mädättämällä tuotettavan biokaasun potentiaaliksi arvioitiin 10TWh. Samaan suuruusluokkaan on päätyneet myös Uniseco-tutkimushanke. Maatalouden ilmastotiekartassa kaiken lannan biokaasupotentiaaliksi Suomessa 2019 arvioitiin 3,75TWh, joka laskisi 2050 mennessä 3TWh. Pitkällä aikavälillä ja kunnianhimoisin kannustimin tästä lannan energiamäärästä noin puolet olisi otettavissa hyötykäyttöön ja maatalouden kokonaisbiokaasun tuotanto saataisiin nostettua vähintään 4TWh tasolle. Tällä saavutettaisiin merkittäviä päästövähennyksiä, jos sillä korvataan fossiilisia polttoaineita. Yhdessä muiden maatalouden ilmastotiekartassa esitettyjen energiaan liittyvien toimenpiteiden kanssa maatalouden energiaan liittyvät päästöt saataisiin noin puolitettua.

MTK:n tavoitteet

- Energia: **maatilatason biokaasun edistäminen.** Tukijärjestelmien, maatalouden valtiontuki-suuntaviivojen ja metaanistrategian tulee olla keskenään yhteensopivia ja edistää maatilata-son biokaasuliiketoiminnan kehittämistä.
- Maatalouden yhteydessä tuotettavaa **biokaasua on voitava myydä markkinoille menettä-mättä investointitukia.**
- **Karjatalous:**
  - Metaanin hiilenkierto ja laskennan puutteet huomioitava.
  - Tutkimusta lisättävä luonnontieteellisen tiedon lisäämiseksi käytännön oloista
  - Jäsenmaiden väliset erot tunnistettava karjasuojat-lannankäsittely-lannankäyttö -ketjussa

Anssi Kainulainen, +358 50 596 1541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Komissio valmistelee lainsäädäntöesitystä LULUCF ja taakanjakoasetuksen uudistamiseksi. Lainsäädäntöesityksen odotetaan tulevan julkiseksi Q2/2021. Syksyn 2020 aikana EU:n ilmastoarkkitehtuurista oli käynnissä tiekarttakonsultaatio ja nyt on auki helmikuun 5. päivään asti julkinen kuuleminen kaikista kolmesta keskeisestä EU:n ilmastoarkkitehtuurin osasta: päästökaupasta, taakanjakopäätöksestä ja LULUCF-asetuksesta.

MTK:n tavoitteet

- MTK:lle tärkein uudistettavista ilmastoarkkitehtuurin osista on **muutokset LULUCF-asetukseen**. Maatalouden osalta merkittäviä ovat myös niiden maatalouden kaasujen säännökset, joita nykyisin käsitellään osana taakanjakopäätöstä.
- MTK:n tavoitteena on saada EU muuttamaan **LULUCF-sektoria koskeva laskentatapansa** nykyisestä jäsenvaltioita erittäin epätasa-arvoisesti kohtelevasta referenssitasonmenetelmästä huomattavasti yksinkertaisemmaksi **brutto-netto-laskennaksi**. Tämä tarkoittaisi, että koko nielu laskettaisiin EU:n ilmastopolitiikassa kansallisella tasolla hyödyksi tekemättä siitä poliittisia vähennyksiä. MTK:n tavoitteena on, että LULUCF-sektorille **ei aseteta Pariisin ilmastositomuksen mukaisen no-debit säännön ylittäviä tavoitteita**.
- MTK tavoittelee, että **laskennassa laajennettaisiin puutuotteiden laskentakategorioita** siten, että ilmastopolitiikka vahvemmin kannustaisi käyttämään puutuotteita.
- MTK on avoin tarkastelemaan **maatalouden** nykyisin taakanjakopäätöksessä laskettujen **kasvihuonekaasujen sisällyttämistä samaan pilariin muiden maankäyttöön liittyvien kaasujen kanssa**, jos se tehdään kansallisesti ja brutto-netto-laskentaan perustuen. Tällöin muodostettaisiin koko maankäyttösektorin kaikki kaasut kattava AFOLU-pilari.
- Jos **AFOLU-pilari** muodostetaan, on ensisijaisen tärkeää, että **laskenta ja raportointimenetelyt toteutetaan kansallisesti brutto-netto-menetelmällä, eikä EU:lle aseteta yhteisvastuullisia tavoitteita**. MTK haluaa kaikin tavoin välttää tilanteen, jossa poliittisella päätöksellä suomalaisten metsänomistajien metsänkasvatus toimillaan aikaansaamaa merkittävää nielua laskettaisiin heistä riippumatta jonkin muun eurooppalaisen päästöjä aiheuttavan toimialan hyväksi ja vieläpä ilman korvausta. Jos EU:n maankäyttösektoria koskeva laskenta toteutetaan nykyisessä taakanjako-päätöksessä olevalla netto-netto-laskennalla ja vieläpä BKT/asukas jakotavalla, tarkoittaa tämä sitä, että päästöjen pienestä koosta riippumatta Suomelle tulee väistämättä EU:n tiukimmat tähän ilmastopolitiikan raamiin otettavat tavoitteet. **Ilmastopolitiikan panokset tulisi kohdentaa sinne, missä niillä saadaan suurin päästövähennys aikaan suhteessa käytettävään rahaan**.
- Pidemmällä aikavälillä EU:n tulisi ottaa fasilitatiivinen rooli miten **vapaaehtoiset markkinamekanismit saadaan liikuttamaan markkinarahaa maankäyttösektorin ilmastotyöhön**. Tällä hetkellä näitä kannusteita ei EU-lainsäädännössä ole vaan markkinoiden kehittäminen on muutamien aktiivisten pienien yksityisten startup-yritysten varassa. Sinänsä näiden toimien toteuttaminen näkyy ilmastohyötynä jäsenvaltioiden khk-inventaarioissa pitkällä aikavälillä, kuten pitääkin näkyä.
- MTK:n esittämä kansallisella tasolla toteutettavaan brutto-netto-laskentaan ja maankäyttösektoria koskeva vain no-debit säännön mukainen tavoitteen asetanta, **on ainoa malli, jolla Suomi voi saavuttaa myös kansallisen 2035 hiilineutraaliteetti tavoitteensa**. EU:n ilmastopolitiikan uskottavuuden säilyttämiseksi ja ohjaamiseksi Pariisin ilmastositomuksen mukaiselle uralle, on kyseenalaista, miten päästöt ja nielut voitaisiin oikeasti saada tasapainoon

vuosisadan puoliväliin mennessä, jos politiikan painopiste ei selkeästi ole fossiilisten päästöjen vähentämisessä, eikä maankäyttösektorin laskentaa toteuteta MTK:n esittämällä tavalla. **EU:n ilmastopolitiikka on saatettavissa Pariisin ilmastopimuksen mukaiselle uralle vain siten, että jokainen hoitaa vastuunsa.** Tämä tarkoittaa sitä, ettei yksikään jäsenvaltio lipeä no-debit säännöstä ja laita päästöjään muiden kuitattaviksi.

Lisätietoja:

[LULUCF-konsultaatio](#)

[Taakanjako \(ESR\) -konsultaatio](#)

[Maatalouden ilmastotiekartta](#)

[Metsäteollisuuden ilmastotiekartta](#) (sisältäen metsätalouden osat)

HIILIVILJELY

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

Komissio viittaa hiiliviljelyyn (Carbon farming) Green Dealin ehdotuksissaan, kuten pellolta pöytään -strategiassa ja ilmastopakettissaan. Kyseessä on maailmalla laajasti käyttöön otettu termi, josta komission ilmastopääosasto (DG Climate Action) julkaisi taustamuistion Carbon Farming Schemes in Europe vuonna 2019 käytyjen pyöreän pöydän keskustelujen perusteella. Muistio viittaa IPCC:n 2019 raporttiin, jossa todettiin, että Pariisin sopimuksen tavoitteita ei saavuteta, ellei maankäytössä tapahdu muutoksia. Komissio totesi Carbon farming -keskusteluissa, että tutkimusta puuttuu eikä lainsäädäntöesityksiä voi tehdä ennen kuin tietovajetta on täytetty.

MTK:n tavoitteet

- Hiiliviljelytoimet rinnastetaan usein erillisiksi toimiksi ruuantuotannosta ja laadukkaan sadon tuottamisesta. MTK näkee, että **hiiliviljelyyn tulee sisällyttää yleisesti tuottavan maan hoito ruuantuotannossa**, eikä rajata käsitettä eloperäisten maiden vettämiseen, kosteikkoviljelyyn tai viljelemättömyyteen tai kesannointiin hiilimurmina, jotka voivat parhaimmillaan toimia osana viljelykiertoa pellon tuottokyvyn eli hiilensidonnan parantamisessa.
- Ennen uutta lainsäädäntöä hiiliviljelystä **tutkimuksella on varmistettava peltojen hiilensidonnan mahdollisuudet ja päivitettävä maaperän päästökertoimet**, jotka eivät toistaiseksi huomioi maaperän eri käsittelyitä viljelyssä (muokkaus, kasvipeitteisyys) tai satotasoa.
- **Maatalouskaasujen (non-CO₂) ja hiilidioksidin tase hehtaaria kohti on otettava huomioon** hiiliviljelyyn viittaavien toimenpiteiden ohjauksessa.

Lisätietoja:

Komission muistio [Carbon farming schemes in Europe](#)

[IPCC Special Report on Climate Change](#), Desertification, Land Degradation, Sustainable Land Management, Food Security, and Greenhouse gas fluxes in Terrestrial Ecosystems

Anssi Kainulainen, +358 50 596 1541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Energiasektorin muutoksella on merkittävä rooli EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisessa, kun EU:n tavoitteena on päästä Pariisin ilmastosopimuksen mukaiselle päästövähennysuralle. Tästä ja Green Dealin toimeenpanon näkökulmasta, on selvää, että eurooppalaisen energiajärjestelmän on jatkossa nojaututtava yhä vahvemmin uusiutuviin energian lähteisiin.

MTK:n tavoitteet

- MTK tukee Green Dealin energiaan liittyviä aloitteita **liittää energiajärjestelmiä yhteen, edistää innovatiivisia teknologioita ja nykyaikaistaa infrastruktuuria.**
- Tärkeä tavoite on **edistää biokaasun toimintaedellytyksiä** hiilivapaan kaasualan tavoitteen alla ja MTK haluaa edistää alojen älykästä integrointia sektori-integraatioaloitteen alla. Esimerkiksi sektori-integraation tarpeellisuudesta voi nostaa maatalouden valtiontukien suuntaviivojen uudistamisen tarve siten, että maataloilta on mahdollista myydä energiaa ulos menettämättä mahdollisuutta investointitukiin ja kyseisen asian tunnistamista myös ympäristö- ja energiavaltiontukien suuntaviivoissa. EU:n tulee lisätä tavoitteellisuutta biokaasun markkinaosuuden kasvattamiseksi. Biokaasun edistämiseen avautuu mahdollisuuksia sektori-integraatioaloitteen alla, kiertotalousaloitteiden alla ja todennäköisesti myös EU:n asemoidessa itseään vedyn osalta ja uudistaessaan vaihtoehtoisten käyttövoimien tavoitteita liikenteessä.
- **Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen** voi parantaa MTK:n jäsenistön mahdollisuuksia tuottaa energiaa ja toisaalta toimia markkinoilla älykkäinä kuluttajina valitsemassa

kustannustehokasta ja joustavaa lähienergiaa. MTK on tunnistanut, että Prosumer toimintaan on kasvavaa kiinnostusta Suomessa ja meneillään olevassa Uusiutuvan energian direktiivin toisinnon toimeenpanossa mahdollistetaankin sähkön mittaamisessa netotus-menettely ja sähkömarkkinalain muutoksilla suomalaiseen lainsäädäntöön määritellään Energiayhteisöt ja niiden asema sähkömarkkinoilla

- **EU-tason energianormiston ja teknologioiden kehittäminen** voi lisätä EU:n teknologiaviennin osuutta yhteismarkkinan ulkopuolelle, mutta tämä kokonaisuus ei sinänsä kuulu MTK:n edunvalvonnan prioriteetteihin.
- **Kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat**, joiden päivitystä esitetään uusimpien ilmastotavoitteiden mukaan 2023 ovat osoittautuneet järeiksi työkaluiksi ohjata jäsenvaltioiden energiapolitiikkaa.
- **Uusiutuvan energian direktiiviä ei tule avata kestävyyskriteerien osalta.** Vasta päätettyjen kestävyyskriteerien kansallinen toimeenpano on kesken vielä kaikissa jäsenvaltioissa, eikä olemassa olevan sääntelyn vaikutusarviointeja ole vielä aloitettukaan. Kestävyyskriteerien kiristämistä tai uudistamista tärkeämpää on **uusiutuvan energian osuuden nostaminen nykytavoitteita korkeammalle**. Tulevissa politiikka-aloitteissa olisi ensiarvoisen tärkeää tunnistaa olemassa olevan lainsäädännön vahvuudet kestävä toiminnan takaamisessa, ettei jouduttaisi vastaavaan tilanteeseen kuin EU:n taksonomia aloitteessa, jossa pyörää epäonnistuneesti yritettiin keksiä uudelleen ilman toimialaosaamista. Kun koko energiajärjestelmä on saatava pidemmällä aikavälillä uusiutuvaksi, ei rahoituksen voi kanavoida vain harvoille uusiutuville tai päästöttömille teknologioille.
- MTK huomauttaa, että **edellisen komission kunnianhimoisten energiatavoitteiden toteuttaminen on vielä laajasti kesken jäsenmaissa.**

BIOKIERTOTALOUDELLA KESTÄVÄÄ KASVUA JA ILMASTOTEKOJA

Minna Ojanperä, +358 40 671 9536, minna.ojanpera@mtk.fi

Bio- ja kiertotalous ovat ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillinnän tärkeimpään tavoitteeseen: fossiilisten päästöjen alasajoon. Biotalousdessa käytetään uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, ravinteiden, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen. Kiertotaloudessa materiaaleja hyödynnetään kestävästi ja ne pysyvät kierrossa pitkään sekä turvallisesti. Yhdistämällä bio- ja kiertotalous voidaan saavuttaa merkittäviä vähennyksiä fossiilisiin luonnonvarojen käyttöön ja luoda pohjaa kestäväälle talouskasvulle.

Biokiერთotalouden tunnetuimpia esimerkkejä ovat puupohjaiset tuotteet ja metsäteollisuuden teolliset symbioosit. Suomessa biokiერთotalouden edelläkävijöitä ovat kehittyvä biokaasumarkkina ja erityisesti maatilakokoluokan biokaasulaitokset. Biokiერთotaloudessa viljelijät ja metsänomistajat ovat keskeisiä raaka-aineen tuottajia sekä ravinne- ja energiaomavaraisten symbioosien ylläpitäjiä.

MTK:n tavoitteet

- Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa **ei tunnisteta biokiერთotaloutta ratkaisuna useisiin käynnissä oleviin kestävyyskriiseihin**, kuten ilmastonmuutokseen tai luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen. MTK:n pitkän tähtäimen tavoite on tehdä biokiერთotalouden rooli näkyväksi yhtenä ratkaisuna.
- Kiertotalousohjelma on vahvasti teollisuus- ja tuotepainotteinen. EU-tason kiertotalousohjelma ei voi keskittyä vain fossiilipohjaisten, uusiutumattomien raaka-aineiden kierrätettyyteen. **Kiertotalousohjelmassa tulee luoda yhteys biotalouteen ja EU:n biotalousstrategiaan, jotta raaka-ainepohja saadaan nykyistä kestävämmäksi.**

PUHDISTAMOLIETEDIREKTIIVIN ARVIOINTI

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi

Puhdistamolietedirektiivin 86/278/ETY tavoitteena on edistää puhdistamolietteen asianmukaista käyttöä maataloudessa ja säännellä sen käyttöä, jotta sen haitallisia vaikutuksia maaperään, kasvillisuuteen, eläimiin ja ihmisiin voidaan ehkäistä. Direktiivi on 30 vuotta vanha, joten sen toimivuuden arviointi on tervetullut asia. Lääkkeiden ja mikromuovien kaltaisten epäpuhtauksien sääntely tulee sisällyttää uudistettavaan lainsäädäntöön. Puhdistamolietteen sisältämien ravinteiden turvallisen hyötykäytön tehostamisen edellytyksenä on ongelmallisten jätevesien nykyistä tarkempi käsittely niiden syntypaikoilla.

Komission työohjelman REFIT –aloitteista puhdistamolietedirektiivillä on suora yhteys biokiერთotalouteen. Direktiiviä uudistettaessa tulee varmistaa, että puhdistamolietteen käyttö maa- ja metsätaloudessa ei vaaranna maaperän puhtautta sekä ihmisten ja eläinten terveyttä. Lannoitevalmisteissa ja kasvualustoissa käytettävien puhdistamolietteen sisältämille epäpuhtauksille ja haitallisille yhdisteille on asetettava tiukat enimmäispitoisuudet, jotta niiden turvallinen käyttö elintarvikeketjussa voidaan taata.

Arvioinnissa tarkastellaan direktiivin toimivuutta ja analysoidaan puhdistamolietteen käsittelyyn liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia. Se kattaa vakiomuotoiset arviointiperusteet, jotka koskevat vaikutavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta, merkityksellisyyttä ja EU:n tason lisäarvoa. Hallinnolliset

kustannukset arvioidaan ja erityistä huomiota kiinnitetään pk-yrityksiin ja mikroyrityksiin kohdistuviin vaikutuksiin.

MTK:n tavoitteet:

- **Puhdistamolietedirektiivi tulee uusia vastaamaan nykyajan vaatimuksia** ja siihen tulee sisällyttää raja-arvot mm. lääkettäville ja mikromuoveille, jotta puhdistamolietteiden turvallinen käyttö maa- ja metsätaloudessa voidaan varmistaa
- Puhdistamolietteiden laadun parantamiseksi, **haitallisten yhdisteiden käsittelyyn jätteiden syntypaikoilla tulee asettaa nykyistä tiukempia vaatimuksia.**
- **Elintarvikeketjuun hyväksytään vain lietteitä, jotka täyttävät tiukat vaatimukset** puhtauden osalta.
- MTK kannattaa **ravinteiden kierrätystä ja uusien lannoitevalmisteiden** tuloa markkinoille
- MTK korostaa, että lannoitevalmisteiden on täytettävä **lainsäädännön vaatimukset mm. puhtauden ja turvallisuuden osalta**
- MTK toteaa, että **kierrätyslannoitevalmisteilla on niiden käyttäjän näkökulmasta omat haasteensa**, mm. raskasmetallien, orgaanisten ja muiden haitta-aineiden sekä mikro-muovien suhteen. Maaperän puhtauden suojele on MTK:ssa etusijalla.

BIODIVERSITEETTI JA MYRKYTÖN YMPÄRISTÖ

Green Dealissa lähdetään toteuttamaan EU:n 2030 biodiversiteettistrategian tavoitteita lainsäädäntöön. Luomutuotannon toimenpideohjelma julkaistaan alkuvuodesta. Kesäkuuhun mennessä saadaan lainsäädäntöesitys metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden riskien vähentämisestä EU:n markkinoilla sekä saasteeton tulevaisuus -toimintaohjelma, joka tulee vaikuttamaan muun muassa vesien-suojelukeskusteluun.

EU:N BIODIVERSITEETTISTRATEGIA 2030

Anna-Rosa Asikainen, +358 40 920 9858, anna-rosa.asikainen@mtk.fi

Komissio julkaisi toukokuussa 2020 EU:n uuden [biodiversiteettistrategian](#) osana Euroopan Vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal). Uusi strategia ulottuu vuoteen 2030 asti. Strategiaa koskevat [neuvoston päätelmät](#) valmistuivat lokakuussa 2020. Euroopan parlamentti työstää parhaillaan omaa kantansa ympäristövaliokunnan johdolla siten, että asiaa käsiteltäneen täysistunnossa huhtikuussa 2021. Komission puolella strategian toimeenpanoon on jo ryhdytty strategian aikataululiitteessä mainituin askelin eli mm. aloittamalla keskeisiin käsitteisiin liittyvä määrittelytyö sekä käynnistämällä tarkempien ennallistamistavoitteiden valmistelu.

Biodiversiteettistrategia rakentuu vahvasti suojeltujen alueiden lisäämisen ja ennallistamisen varaan. Tavoitteena on suojella vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 prosenttia EU:n merialueista. Vähintään kolmasosan suojelualueista, eli 10 prosenttia sekä maa- että vesialueista, olisi kuuluttava tiukan suojelun piiriin. Strategian mukaan tiukasti suojeltaisiin mm. kaikki EU:ssa jäljellä olevat iki- ja

aarniometsät sekä turvemaita. Ennallistaminen perustuisi laillisesti sitovia tavoitteita sisältävään ennallistamissuunnitelmaan. Yleisten tavoitteiden lisäksi strategia sisältää lukuisia yksityiskohtaisempia maa- ja metsätalouteen vaikuttavia tavoitteita. Maatalouden osalta strategiassa on tehty linjauksia mm. kemiallisten torjunta-aineiden käytön vähentämisestä, maatalousmaan monimuotoisten maise-mapiirteiden lisäämisestä ja luonnonmukaisesti viljeltyjen alueiden osuudesta. Metsiin liittyen tavoitteena on mm. laatia luonnonläheisempien metsätalouskäytäntöjen suuntaviivoja.

MTK:n tavoitteet

- Luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen liittyvä päätavoite on kannatettava ja biodiversiteettihaasteiden ratkaiseminen myös EU-tasolla on tärkeää. Maa- ja metsätalouteen sekä biotalouteen liittyvien näkökulmien kapeus EU:n biodiversiteettipolitiikassa on kuitenkin erittäin huolestuttavaa. **Laajasti hyvinvointia tuottavan luonnonvarojen kestävä käytön merkitys ja positiiviset mahdollisuudet on tunnistettava paremmin.** Metsä- ja maataloutta ei pidä käsitellä kapeasti vain luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, sillä niillä on ratkaiseva merkitys kestävä kehityksen ja EU:n Green Deal -ohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
- Kestävä maa- ja metsätalouden tarjoamien positiivisten mahdollisuuksien realisoimiseksi **tarvitaan mm. eri politiikkojen välistä koherenssia.** Tämä edellyttää, että biodiversiteetti-strategia on tasapainoisessa suhteessa EU:n Pellolta pöytään -strategiaan ja EU:n metsästrategiaan. Jotta kokonaiskuva metsien merkityksestä ei hämähä, **metsiä koskevia tavoitteita ja politiikkoja on koordinoitava EU:n metsästrategialla. EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, joten asia kuuluu kansalliseen toimivaltaan.** Tästä lähtökohdasta on pidettävä jatkosakin kiinni.
- Niiden keinojen ja toimenpiteiden, joilla strategian tavoitteisiin pyritään, on oltava suomalaisen maa- ja metsätalouden sekä maanomistajien kannalta tasapainoisia ja hyväksyttävää. **Toimeenpanossa on käytettävä kannustavuuteen perustuvia toimintamalleja pakottavien toimintamallien sijaan.**
- Maanomistajia sekä maa- ja metsätaloudenharjoittajia on kohdeltava aktiivisina yhteistyökumppaneina sääntelykohteiden sijaan. Menettelyjen tulee olla aidosti vuorovaikutteisia, läpinäkyviä ja perusteltuja. **Maanomistajien oikeuksien turvaamisen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten edistämisen on oltava keskeisiä tavoitteita eri toimenpiteitä valittaessa.**
- **Vastuunjaon on oltava oikeudenmukaista** niin jäsenmaiden (esim. suojelualueiden jakautuminen, erilaiset lähtötasot), elinkeinojen ja sektoreiden (esim. maa- ja metsätalous vs. muut) kuin kansalaisryhmien (esim. maanomistajat vs. muut) kesken.
- EU:n uuden biodiversiteettistrategian tulee nimensä mukaisesti olla strateginen työkalu. **Strategian toimeenpanon tarkemman suunnittelun ja toteutuksen tulee tapahtua jäsenmaiden tasolla** tarkoituksenmukaisen kohdentamisen ja priorisoinnin, kustannustehokkuuden sekä maanomistajien oikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi. Jokaisen jäsenmaan on voitava omien toimivien käytäntöjensä ja kansallisten tarpeidensa perusteella valita luonnon monimuotoisuutta edistävän toiminnan painopisteet sekä strategian toimeenpanon keinot.
- **Kestävyyden eri osa-alueiden keskinäinen tasapaino on turvattava** siten, että strategian toimeenpano on käytännössä myös taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja hyväksyttävää. Tämä edellyttää kaikkien toimeenpanoon liittyvien **toimenpiteiden vaikutusten ja vaikuttavuuden huolellista etukäteistä arvioimista** ja eri toteutusvaihtoehtojen vertailua.

TOIMINTASUUNNITELMA LUONNONMUKAISEN TUOTANNON EDISTÄMISEKSI

Johanna Andersson, +358 40 824 5522, johanna.andersson@mtk.fi

Euroopan komissio käynnisti syksyllä 2020 luonnonmukaisen tuotannon toimintasuunnitelman julkisen kuulemisen. Toimintasuunnitelman tavoitteena on vastata Komission Pelloilta pöytään- ja biodiversiteettistrategioiden asettamiin tavoitteisiin, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä koko EU:n maatalousmaasta 25 % tulisi olla luonnonmukaisessa tuotannossa. Tällä hetkellä luonnonmukaisessa tuotannossa oleva ala EU:ssa on noin 8 % ja Suomessa 13,5%. Euroopan komissio on painottanut, että toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi luomulla tulee olla käytössä ajankohtaiset ja oikeanlaiset välineet sekä yhteisymmärrys alan tahtotilasta.

Tavoitteiden saavuttamiseksi komissio ottaa käyttöön luonnonmukaista tuotantoa ja maataloutta koskevan toimintasuunnitelman, uuden luonnonmukaista tuotantoa koskevan lainsäädännön sekä EU:n menekinedistämisohjelman, jossa komissio ohjaa enemmän varoja luonnonmukaiseen maatalouteen vuonna 2021. Näiden lisäksi luomutuotantoa tuetaan yhteisen maatalouspolitiikan keinoin.

MTK:n tavoitteet

- **Luonnonmukaisen tuotannon pinta-alan tulee kasvaa markkinalähtöisesti.** Pinta-alan kasvattaminen pelkästään poliittisin päätöksin ei takaa luomutuotteiden kysynnän kasvua kuluttajien keskuudessa eikä näin ollen takaa tuotannon kannattavuutta viljelijälle.
- Luomutuotannon kasvattamiseksi tarvitaan **koko ruokaketjun yhteisiä toimia.**
- Luonnonmukaisen tuotannon **arvonlisän kotouttaminen alkutuotantoon.**
- MTK vaatii komissiota määrittelemään tarpeelliset **työkalut luomutuotteiden kysynnän ja markkinoiden kasvattamiseen tasapainoisesti ja hallitusti**, jotta vältytään mahdollisilta markkinahäiriöiltä.

GLOBAALIN METSÄKADON ESTÄMISEN LAINSÄÄDÄNTÖVALMISTELU

Satu-Marja Tenhiälä, +358 40 508 4477, satu-marja.tenhiala@mtk.fi

Komissio haluaa vähentää EU:n vaikutuksia globaaliin metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen sekä edistää metsäkatovapaiden tuotteiden kulutusta EU:ssa. Komissio valmistelee analyysiä, miten metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden kysyntään voidaan vaikuttaa EU:n markkinoilla sekä määritellä metsäkatovapaista tarjontaketjuista. Komissiolta odotetaan lainsäädäntöesitystä kesällä 2021.

MTK:n tavoitteet

- MTK korostaa **tieteellisen tiedon tarpeellisuutta metsäkadosta.** Metsäkatoon ja metsien heikkenemisen tilaan on kiinnitettävä huomiota: rahoitus on kohdennettava metsien kestävään hoitoon ja käyttöön.
- MTK painottaa **hyvän hallinnon merkitystä metsäkadon ehkäisyssä.** Hyvä hallinto ehkäisee korruptiota, luvatta tehtäviä hakkuita ja laitonta puukauppaa. Maailmalla on jo käytössä mekanismeja, joiden avulla metsäsektorilla voidaan kontrolloida hyvää hallintoa ja kitkeä epätoivottavia toimia. Hyvän hallinnon merkitys korostuu laillisuusnäkökulmasta kansallisesti ja kansainvälisesti.
- MTK korostaa **omistusoikeuden** merkitystä. Ilman selkeitä omistussuhteita ja oikeutta käyttää metsää laittomat hakkuut rehottavat eikä metsiä voida hoitaa kestävästi. Metsänsä hyvinvointiin keskittynyt metsänomistaja on paras metsäkadon ehkäisijä maailmanlaajuisesti.

Omistussuhteiden selkiyttäminen ja hyvä hallinto sekä oikeudellisesti sitovat metsiä koskevat lait ehkäisevät metsäkatoa ja metsien tilan heikentymistä

- MTK haluaa kiinnittää huomiota **kaukokartoitukseen ja satelliittitekniikkaan perustuvaan metsien tilan seurannan kehittämiseen ja olemassa olevien hyvien teknologioiden hyödyntämiseen maailmanlaajuisesti**. Tekniikka mahdollistaa metsäkadon toteamisen ja metsien tilan heikkenemisen varhaisessa vaiheessa.

ILMAN JA MAAPERÄN SUOJELU

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

Komissio julkaisee kesällä 2021 nollapäästötavoitteen ilmaan, veteen ja maaperään puhtaan ilman, veden ja maaperän, terveiden ekosysteemien ja terveen elämän turvaamiseksi. Komissio toteaa, että EU:n on ehkäistävä, korjattava, seurattava ja raportoitava paremmin pilaantumista.

EU:n maaperästrategiaa "Healthy soils" julkaistaan osana EU:n biodiversiteettistrategiaa loppuvuodesta 2021 (Q3). Maaperästrategia kohdistuu maaperäriskeihin (eroosio, kattaminen/rakentaminen, saastuminen) ja maaresurssien suojeluun (hedelmällisyys, orgaaninen aines, hyvä ekologinen tila).

Maaperänsuojelu viittaa YK:n Agenda2030 kestävän kehityksen tavoitteeseen SDG 15.3., jonka tavoitteena on "Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä; edistää metsien kestävää käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen." Kestävän kehityksen tavoite SDG 12 "Kestävä tuotanto ja kulutus" liittyy viljelymaiden suojeluun ja Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) analyysin siitä, että tehostaminen ei ole parantanut ympäristön tilaa ([The European Environment - State and Outlook 2020](#)).

MTK:n tavoitteet

- **Päästöjen mittaamista ja seurantaa ja tarvitaan lisää orgaanisten haitta-aineiden osalta**, joista on riittämättömästi tietoa ja vaikuttavat maaperä- ja vesiekosysteemeihin haitallisesti
- **Päästöjen merkittävyyden arviointi vaatii tutkimusyhteistyötä paikallisella tasolla**. Esimerkiksi missä päätetään mitä on runsas ravinpäästö? Nollaan ei koskaan päästä luonnossa, jossa luonnollisten aineiden kuten kasvinravinteiden (typpi ja fosfori) kierto on jatkuvaa. Tietty taso tarvitaan, kuten Nitraattidirektiivissä nitraattipitoisuus 50 mg/l.
- **Tuottavan maan kasvutekijöiden tasapaino ja toimivuus on nähtävä nollapäästötavoitteen osana ja maaperästrategian keskeisissä tavoitteissa**. Kestävän tehostamisen ja maan kasvun merkitys osana ilmastoratkaisuja ja luonnonkirjon turvaamista on nähtävä myös nollapäästötavoitteessa.
- **Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja maaperän ominaisuuksien muutospainet on tunnistettava**.
- **Digitaalisuus auttaa** paikallisen tiedon keräämisessä, mikä on oleellista nollapäästötavoitteessa: Oleellista on paikallinen ja jatkuva seuranta, kun päästöjä luontoon ja luonnosta mitataan.

VESIEN- JA MERENHOITO

Airi Kulmala, +358 400 755 454, airi.kulmala@mtk.fi

Vesipuidedirektiivi (VPD, 2000/60/EY) yhtenäistää vesiensuojelua EU:n jäsenvaltioissa. EU:n komissio julkaisi direktiivistä tehdyn toimivuustarkastelun tulokset joulukuussa 2019. Direktiiviä ei avata. Prioriteettiaineita ja pohjavesien epäpuhtauksien koskevia luetteloita tarkastetaan, ja niihin liittyen järjestetään myös kuulemisia tämän vuoden aikana.

Jäsenmaiden ohjelmat eroavat toisistaan mm. toimenpiteiden laajuudessa ja sitovuudessa, veden laadun seurannassa ja kuormituksen arvioinnissa. Erot heijastuvat edelleen maa- ja metsätalousyrittäjien toimintaedellytyksiin yhteisillä markkinoilla. Suomessa nykyiset maatalouden vesienhoidon toimenpiteet ovat pitkälti ympäristökorvausohjelman toimenpiteitä. Näin on saatu katettua vesienhoidon kustannuksia. Tulevalle kaudelle (2022-2027) suunnitellut toimenpiteet pohjautuvat myös maatalouden tukijärjestelmään. On tärkeää, että tukijärjestelmän eri osiin tulee vapaaehtoisia (=korvauskelpoisia) toimenpiteitä, jotka voidaan lukea myös vesienhoidon toimenpiteiksi. Myös metsätalouden täydentävien toimenpiteiden rahoitus on varmistettava.

Tulevan kauden vesienhoitosuunnitelma- ja toimenpideohjelmaluonnokset ovat kuultavana (2.11.2020 - 14.5.2021). Myös merenhoidon toimenpideohjelma on päivitetty. Luonnos on kuultavana 1.2.-14.5.2021. Vesienhoitosuunnitelmat sekä tarkistettu merenhoitosuunnitelma viedään kokonaisuudessaan valtioneuvostolle hyväksyttäväksi vuoden 2021 lopussa. Merenhoitosuunnitelma kytkeytyy myös käynnissä olevaan HELCOMin BSAP:n päivittämiseen.

Hyvällä maa- ja metsätalouden vesien- ja merenhoidon suunnittelulla, toimenpiteiden toteutuksella sekä veden laadun seurannalla edistetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan kirjattua myrkyttömään ympäristöön tähtäävää nollapäästötavoitetta.

MTK:n tavoitteet

- **Vesienhoidon tavoitteisiin yltäminen ja vesistökuormitusriskin minimoiminen vaikeutuu ilmaston muuttuessa.** Jatkossa joudumme tekemään entistä enemmän edes nykytilanteessa pysymiseksi. Tämä tulee ottaa huomioon niin Green Dealia valmisteltaessa kuin vesienhoito-tavoitteita määriteltäessä. **Nollapäästöisyyden sijasta pitää keskustella hyväksytyistä raja-arvoista.** Jatkossa ilmastomuutos tulisi hyväksyä luonnonolosuhteeksi, jonka takia vesien hyvä tila ei ole saavutettavissa.
- **Viljelijät ja metsänomistajat tarvitsevat korvauksen vesien- ja merenhoidon toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista ja tulonmenetyksistä.** Esim. maataloustukiin on sisällytettävä myös vapaaehtoisia toimenpiteitä, joilla vastataan maatalouden vesienhoidon tavoitteisiin.
- Maatalouden tukijärjestelmän **ehdollisuuden vaatimuksiin tulee kirjata mahdollisimman vähän VPD:iin liittyviä vaatimuksia, jotta niistä voidaan maksaa erillistä korvausta.**

Lisätietoa:

[MTK:n vesiohjelma](#)

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

Monien yhtä aikaa ajankohtaisien muutostekijöiden keskellä YK:n pääsihteeri António Guterres kutsui koolle YK:n yleiskokouksen yhteyteen ensi syyskuulle Food Systems Summitin. Ruokajärjestelmä tarvitsee muutosta, joka ei voi perustua vain yksittäisten maiden tai alueiden lainsäädännöin muutokseen. Muutoksessa tarvitaan mukana kaikkia: valtioita, julkisia toimijoita ja yksityistä sektoria. Järjestelmämuutokseen tähdätään laajalla osallistavalla keskustelulla Food Systems Dialogin kautta. Suomessa vastuu keskustelutilaisuuksien järjestämisestä on yhdessä maa- ja metsätalousministeriöllä ja ulkoministeriöllä. Kokouksen ministeriryhmään ambassadoriksi on nimetty ministeri Ville Skinnari.

EU:n oma aloite ruokajärjestelmien muutokseen on Pellolta pöytään -strategia (Farm to Fork). Maatalouskomissaari Wojciechowski totesi Berliinissä etänä järjestetyn GFFA-kokouksen jälkeen esitelleensä mukana olleille 76 maan ministereille EU:n strategiaa ja saaneensa innostunutta palautetta tavoitteille metsäkadon pysäyttämiseen, luonnonmukaisen tuotannon laajentamiseen, lannoitteiden ja torjunta-aineiden samoin kuin eläinlääkkeiden käytön vähentämiseen. Saksan maatalousministeri Klöckner korosti eläinlääkinnässä EU:n One Health lähestymistavan tärkeyttä ja uusien jalostustekniikoiden tarvetta mahdollistamaan tavoitteiden toteuttamisen.

Suomi on koko EU-jäsenyyden ajan tehnyt työtä Pellolta pöytään -strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Meillä on paljon annettavaa toimivina esimerkkeinä antimikrobiresistenssin vastustamis-työssä, salmonellavapaudessa tai eläinten hyvinvointityön ja eläinlääkinnän vähäisen käytön mal-leiksi. Maatalouden ympäristöohjelman tukemana suomalaiset viljelijät ovat vähentäneet merkittä-västi teollisten lannoitteiden käyttöä ja tarkentaneet torjunta-aineiden käyttöä.

Ruokajärjestelmämuutos edellyttää toteutuakseen yksityisten toimijoiden sitoumusten lisäksi poli-tiikkajohdonmukaisuutta, kauppapoliittista standardityötä ja lisävälineitä mm. eläintautien tai resis-tenssien leviämisen ehkäisemiseksi. EU:n kauppapolitiikan uudistaminen Green Deal -aikaan huomi-oiden strateginen autonomia on tärkeä keino järjestelmämuutoksen käytännön toteuttamiseen.

Yksi osa laajan muutoksen toteuttamista on pellolta pöytään strategian mukaisten tuotteiden EU:n tukema promootiotyö niin EU:n sisällä kuin globaalisti. EU:n ruokapromootion uudistamisessa on painopisteinä oltava samat teemat. Suomelle on tärkeää pitää esillä One Health -toimintamallin me-nestyksellistä toteuttamista antimikrobiresistenssi torjumiseksi ja mm. salmonellavapauden toteut-tamiseksi. Tunnistettujen tuotteiden saaminen markkinoille on oleellinen osa ruokajärjestelmämuu-tosta.

MTK, SLC, Osuustoimintakeskus Pellervo ja Proagria ovat aktiivisesti mukana Food Systems Summi-tiin valmistavassa ruokajärjestelmäkeskustelussa. FFD – Food and Forest Development Finland – on yhteisenä organisaationa tuomassa globaalin ruokaturvan näkökulmaa keskusteluamme.

PELLOLTA PÖYTÄÄN -STRATEGIA

Johan Åberg, +358 40 5233 864, johan.aberg@mtk.fi

Ruokaketjun kestävyttä edistävään Pellolta Pöytään -strategiaan sisältyy keväällä 2021 lainsäädännön arviointia ja uudistuksia. Ruuan pakkausmerkinnöistä on useita aloitteita keskustelussa. Uusia rehujen lisäaineita tarkastellaan ja tästä odotetaan ratkaisuja kotieläinsektorin päästöjen vähentämiseen. Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön direktiiviä arvioidaan ja uudistetaan.

Euroopan parlamentti tekee lausuntoa Pellolta pöytään -strategiasta. Täysistuntokäsittely on odotettavissa huhtikuussa. [MTK:n muutosesityksissä parlamentin lausuntoon](#) korostetaan, että jäsenvaltiot lähtevät ruokaketjun kestävyiden kehittämiseen eri tasoilta ja siksi jo tehty työ on tavoitteita asetettaessa tunnustettava. Kestävyttä tulee tarkastella tasapainoisesti sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristökestävyiden näkökulmista. Vain politiikkojen (CAP, Pellolta pöytään- ja Biodiversiteettistrategiat, kauppapolitiikka, yms.) huolellisella yhteensovittamisella voidaan saada aikaan kestäviä tuloksia. Näiden kaikkien politiikkojen yhteisvaikutuksesta tulee tehdä laajaa ja tieteelliseen tietoon pohjautuvaa vaikutusanalyysiä. Nykyisen lainsäädännön toimeenpano on vietävä loppuun ennen kuin uutta tehdään. On tärkeää tunnistaa maa- ja metsätalouden potentiaali ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä, erityisesti hiilen sidonnassa sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellytykset. EU:n menekinedistämispolitiikka on suunnattava kaikelle kestäväälle ruuantuotannolle. Kauppapolitiikassa on varmistettava tasapuoliset toimintaedellytykset ja edistettävä kestäviä ruokajärjestelmiä globaalisti.

Lisätietoa:

[MTK:n Green Deal ja Pellolta pöytään -esite](#)

[MTK:n muutosesitykset parlamentin lausuntoluonnokseen 22.1.2021](#)

PAKKAUS- JA ALKUPERÄMERKINNÄT ELINTARVIKKEISSA

Heidi Siivonen, +358 40 568 8802, heidi.siivonen@mtk.fi

Pellolta pöytään -strategian tärkeä osa on ruuan kuluttajainformaation parantaminen. Keväällä 2021 keskustelussa ovat front of pack (FOP) ravintosisältömerkinnät. Myös alkuperämerkinnöistä ja eläinten hyvinvointimerkinnöistä keskustellaan. Maantieteellisten alkuperämerkintöjen lainsäädäntöä tarkastellaan kestävyysnäkökulmasta.

MTK:n tavoitteet

- MTK on pitkään vaatinut **nykyistä tarkempaa lainsäädäntöä ruuan alkuperän ilmoittamiseksi** niin elintarvikepakkauksissa, irtomyynnissä kuin ruokapalvelusektorilla. Alkuperävaatimusta jatketaan.
- Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan **ravintoloissa** ym. tarjoilupaikoissa tarjottavan **lihan alkuperä on ilmoitettava kuluttajalle kirjallisesti** määräaikaaisella päätöksellä. Lihan alkuperän ilmoittamista tarjoilupaikoissa tulee jatkaa edelleen, ja myös tarjoilupaikkoja tulee kannustaa ja neuvoa ilmoitusmenettelyssä.
- Tavoitteena on, että **EU:ssa on yhteneväinen lainsäädäntö** myös **ruuan alkuperän nykyistä tarkemmasta ilmoittamisesta**.

- **Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia jäljitettävyyden kehittämiseen sekä alkuperätiedon avaamiseen kuluttajalle asti** nyky menetelmiä tehokkaammin. Tarinallistamisen ja tuotteen alkuperätiedon tuoman lisäarvon tuotteen hinnassa tulee hyödyntää myös tuottajaa.
- MTK seuraa, tuoko Pelloilta pöytään -strategia menekinedistämismahdollisuuksia alkuperämerkintöihin (esim. maantieteelliset merkinnät) suomalaisille tuotteille, esimerkiksi nurmi-maito tai antibiootittomuus.
- MTK seuraa ja ottaa aktiivisesti osaa keskusteluun EU:n yhteisistä **FOPNL- merkinnöistä**. Merkinnöissä tulee ensisijalla olla **oikeellinen, tasapuolinen ja kansanterveyttä edistäviin näkökulmiin perustuva kuluttajainformaatio**. Merkinnät eivät saa olla harhaanjohtavia. Merkinnöissä ja niiden pohjana käytettävässä datassa tulee ottaa huomioon pohjoismaalaisen ruokavalion hyvät erityispiirteet, esimerkiksi rikas leipäkulttuuri ja moninaiisiin kuluttajien tarpeisiin ja erikoisruokavalioihin kehitetyt maitotaloustuotteet.

Leena Suojala, +358 40 779 2945, leena.suojala@mtk.fi

ASF (afrikkalainen sikarutto) uhkaa sianlihantuotantoa ja -markkinoita

Afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviäminen uudelle alueelle Euroopassa sähköisti sika-alan syyskuun puolessa välissä. Ensimmäiset tautitapaukset vahvistettiin kuolleista villisioista ja yhdestä elävänä ammutusta villisiasta Saksasta Brandenburgin osavaltiota. Löytöalue oli 4 km Puolan rajasta. Puolassa tautia on esiintynyt vuodesta 2014 lähtien. Alueelle perustettiin välittömästi rajoitusvyöhykkeet viranomaisten toimesta estämään taudin leviäminen. Rajoitustoimista huolimatta Saksassa on nyt todettu neljä ns. hot spot -aluetta (25.1.2021) ja Saksan ja Puolan rajalle rakennetaan kiinteää aitaa estämään villisikojen liikkumista.

Tapauksia on Euroopassa todettu Saksan lisäksi mm. Baltian maissa, Puolassa, Unkarissa, Romaniassa, Bulgariassa, Belgiassa ja Slovakiassa. Italian Sardinia on ollut jo vuosia taudin saastuttama ja sitä käsitellään EU:n eläintautiasetuksessakin jo erityistapauksena. Tsekki vapautui virallisesti tartunnasta 2019 ja Belgia marraskuun 2020 lopussa. Näyttöä on siis taudista vapautumisesta.

Suomessa tautia ei ole koskaan todettu, mutta itärajan takana Venäjällä tautia esiintyy luonnonvaraisissa villisioissa ja tuotantosioissa. Riski taudin leviämislle maahamme on koko ajan olemassa. Jos tauti todettaisiin Suomesta, sianlihan vienti Suomesta kolmansiin maihin loppuisi todennäköisesti siihen. EU:n sisämarkkinoillakin tulisi taudin rajoitusalueelta tulevalle lihalle myyntikielto. Taudin leviäminen maahamme pistäisi väistämättä kotimaisen tuotannon polvilleen ja aiheuttaisi suuria taloudellisia tappioita koko lihateollisuudelle eläinten hävittämisen, tuotannon loppumisen ja kansainvälisen kaupan pysähtymisen vuoksi.

Eläinten hyvinvointi ja terveys ja mikrobilääkeresistenssin vähentäminen komission Pelloilta pöytästä -strategiassa

EU-politiikan lähtökohta on suojella ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä. Komission Pelloilta pöytästä -strategiassa listaan lisätään nyt myös kestävyys. Kotieläintuotannon toimenpiteiksi kirjataan mm. vähentää tarvetta käyttää mikrobilääkkeitä eläintuotannossa parantamalla eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Eläinten hyvinvoinnin parantaminen parantaa myös eläinten terveyttä ja elintarvikkeiden laatua ja samalla vähentää lääkkeiden tarvetta.

Mikrobilääkeresistenssi johtaa arviolta 33 000 ihmisen kuolemaan EU:ssa vuosittain (Cassini et al, 2019) ja aiheuttaa huomattavia terveydenhoitokustannuksia. Komissiossa on ryhdytty toimiin, joilla on tarkoitus vähentää tuotantoeläimille tarkoitettujen mikrobilääkkeiden kokonaismyyntiä EU:ssa 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Eläinlääkkeitä ja lääkerehuja koskevissa uusissa asetuksissa säädetään monenlaisista toimenpiteistä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. One Health - yhteinen terveys – konsepti on strategian kulmakivi.

Komissio aikoo tarkistaa eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä, mukaan lukien eläinten kuljetusta ja teurastusta koskeva lainsäädäntö, laajentaa sen soveltamisalaa, helpottaa sen täytäntöönpanon valvontaa ja viime kädessä varmistaa näin parempi eläinten hyvinvointi.

Komission strategiatavoitteen toimenpiteitä on myös lisätä ja selkeyttää eläintuotteiden kuluttajainformaatiota eläinten hyvinvoinnista on lisätä pohdintaa EU:n yhteisestä eläinten hyvinvointimerkistä eläintuotteissa. Komission nimeämän eläinten hyvinvointia käsittelevän verkoston, Animal Welfare Platformin, yhteyteen perustettiin keväällä 2020 uusi alatyöryhmä käsittelemään EU:n yhteisen eläinten hyvinvointimerkinnän valmistelua. Työryhmässä on asiantuntijana professori Jarkko Niemi

Luonnonvarakeskuksesta. Hän on johtanut Luken ja PTT:n 3-vuotista tutkimushanketta ”Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyyn ja laadun edistäjänä”. Hankkeen tavoitteena on laatia ehdotus siitä, millainen kaksi- tai kolmitasoinen eläinten hyvinvointia kuvaava laatu-merkki voitaisiin ottaa käyttöön Suomessa. Hankkeen tuloksia on mahdollisuus hyödyntää nyt EU-tasolla.

MTK:n tavoitteet

- MTK korostaa, että on tärkeää, että **kaikkia suojaustoimia jatketaan ja tehostetaan entisestään maamme pitämiseksi ASF-vapaana**. Erityisesti villisikapopulaation merkittävä vähentäminen ja koko keinovalikoiman käyttöönotto metsästyksen avuksi on tärkeää. Sikaloiden tiukka tautisuojaus, tiedottaminen, tuottajien koulutus, sikojen ulkonapitokielto, villisikapopulaation vähentäminen metsästystä lisäämällä ja rajavalvonnan ruokakoirat ovat esimerkkejä niistä varotoimista, joihin Suomessa on jo ryhdytty.
- MTK esittää, että komissio huolehtii siitä, että **EU:n sikadirektiivin toimeenpano** varmistetaan koko unionin alueella. Erityisesti sikojen rutiininomaisen hännänkatkaisun tulkinnan osalta käytännöt tulisi yhtenäistää. MTK korostaa, että nykyinen sikadirektiivin tulkinta, jolla sallitaan rutiininomainen sikojen hännänkatkaisu, asettaa jäsenvaltiot eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden ja heikentää Suomen kilpailukykyä.
- Eläinten kuljetukset nousevat säännöllisesti keskusteluun. Eläinsuojelujärjestöt ovat kampanjoineet ns. pitkien yli 8 h kestävien eläinkuljetusten kieltämiseksi. Suomen maantieteen ja kotieläintilojen rakenteen kannalta yksiselitteinen luopuminen yli 8 h kuljetuksista ei ole mahdollista, vaan näemme, että **kuljetuksen aikana eläinten hyvinvoinnista voidaan huolehtia paremmin panostamalla kuljetusvälineiden laatuun, kuljettajien koulutukseen ja eläinten seurantaan kuljetuksen aikana**. Suomessa ei ole lainkaan Keski-Euroopan keräilyasemien kulttuurua. Näillä keräilyasemilla eläimiä puretaan, lastataan ja tuntemattomia ryhmiä yhdistellään. Kuljetus teoriassa keskeytyy ja alkaa uuden lastauksen jälkeen alusta, jolloin kuljetuksen tuntimäärät pidetään kurissa. Tällaiset keräilyasemat altistavat eläimet tautien leviämislle ja ovat eläinsuojeluriski.

KASVINSUOJELUAINEIDEN KESTÄVÄN KÄYTÖN DIREKTIIVIN UUDISTAMINEN

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi

Euroopan komissio on aloittanut työn torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin (2009/128/EY) muuttamiseksi. Kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen ihmisten ja eläinten terveydelle sekä ympäristölle on direktiivin keskeinen toiminta-ajatus.

MTK:n tavoitteet

- Direktiivin uudistamisessa on **otettava huomioon jäsenmaiden erilaiset lähtötasot** nykyisen direktiivin toimeenpanossa.
- Tavoitteisiin päästään jatkossakin keskittymällä kasvinsuojeluaineiden **käyttäjien koulutukseen ja tietoisuuden lisäämiseen kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä**. Tämän lisäksi levitysvälineiden testaus on tärkeä yksittäinen ja vaikuttavuudeltaan merkittävä käytännön toimenpide, jolla päästään kohti toimintaohjelman tavoitteita.

- Kestävässä kasvinsuojelussa on tärkeää myös **riittävän laaja kasvinsuojeluainevalikoima**, jotta resistenssin hallinta on mahdollista. Näin voidaan säilyttää tehoaineiden teho kasvintuhoojia vastaan, välttämällä yksittäisten tehoaineiden liiallista käyttöä.
- Toimenpiteet, joilla **edistetään integroidun ja luonnonmukaisen kasvinsuojelun käytön mahdollisuuksia** ovat erittäin tärkeitä. Tämä vaatii panostusta tutkimukseen mm. biologian ja uuden teknologian hyödyntämisen osalta. Muuttuvassa ilmastossa kasvintuhoojien hallinta voi vaikeutua, minkä vuoksi kaikki teknologia on hyödynnettävä.

RAPORTTI KASVINLISÄYSMATERIAALEISTA JA UUSISTA GEENITEKNIIKOISTA

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi

Komission lisäysaineistoihin liittyvän selvityksen on määrä valmistua huhtikuun 2021 loppuun mennessä. MTK:n mielestä on tärkeää, että kasvien sertifioitujen lisäysmateriaalin tuotantoa säädellään jatkossakin nykyisen kaltaisella järjestelmällä ja lainsäädännöllä, joka uudistetaan vastaamaan nykyajan tarpeita. Samalla on varmistettava, että kasvilajikkeiden patentointia ei sallita ja kasvinjalostajan oikeudet pitää turvata.

MTK:n tavoitteet

- **Siemenlainsäädäntö pitää uudistaa vastaamaan nykyajan vaatimuksia.**
- **Siemenlainsäädännössä voitaisiin tarvittaessa määritellä myös sallitut uudet jalostustekniikat, jotka luokitellaan geenimuuntelun ulkopuolelle.**

- Lainsäädäntöä on selkiytettävä siten, että kasvinjalostajan oikeudet voidaan turvata. **Biologisten prosessien ja perinteisin biologisin menetelmin jalostettujen kasvilajikkeiden patentointi tulee selkeästi kieltää**

CAP-UUDISTUS

Johan Åberg, +358 40 5233 864, johan.aberg@mtk.fi

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistusta viedään eteenpäin keväällä 2021 pj-maa Portugalin johdolla kolmikanta- eli trilogineuvotteluissa, jotka on tarkoitus saada päätökseen toukokuussa. Uusi maatalouspolitiikka otetaan käyttöön 2023. Siihen asti toimitaan nykyisen CAP:n säännöillä mutta uuden rahoituskauden budjetilla, josta päätettiin heinäkuussa 2020.

MTK:n puheenjohtaja Marttila evästi joulukuussa trilogineuvottelijoita ja nosti esille Suomen erityistarpeet ja haasteet neuvoteltavana olevassa uudistuksessa. [Kirjeessään](#) Marttila nosti esille mm. tarpeen varmistaa riittävä rahoitus ilmasto- ja ympäristötoimille sekä joustavuuden kullekin jäsenmaalle sopiville toimille. Toimien pitää varmistaa mahdollisimman hyvin sekä maatalouden toimintaedellytykset että hyvä ympäristön tila EU-alueella. Suomen erityistarpeet liittyvät mm. kansallisiin tukiin, tukikattoihin, turvepeltoihin sekä pohjoisissa luonnonoloissamme haastaviin viljelykiertovaatiuksiin.

MTK:n tavoitteet

Uudistuksen alkumetreillä MTK asetti tavoitteeksi mm. **yksinkertaisemman politiikan**, joka vahvalla budjetilla **tukee vastuullista tuotantoa, maataloustuotannon jatkumisen kaikilla alueilla**, maataloustuottajien **markkina-aseman parantamisen** ja hallitun rakennemuutoksen, joka kannustaisi nuoria alalle. Komission lainsäädäntöehdotuksessa tarvitaan muutoksia ainakin seuraavien osa-alueiden osalta:

- **Rahoituksen tason on oltava riittävä** ja rahoitussäännöt jäsenmaille joustavat.
- **Tukikatto ja tukien aleneminen (degressiivisyys) on poistettava tehottomina** ja byrokratiaa lisäävänä elementtinä.
- **Etelä-Suomen kansallisten tukien jatko** on varmistettava.
- Yksinkertaistaminen täytyy viedä uudelle tasolle ja valvonta- ja seuraamussäännöt kohtuullistettava. Tarvitaan **yksinkertaistamista viljelijöiden näkökulmasta**.
- **Turvemaiden suojelu ja talviaikainen kasvipeitteisyysvaatimus soveltuvat huonosti Suomen olosuhteisiin.**
- **Korvausten maksaminen myös tulosten perusteella** ja nykytilanteen varmistamiseen maa-seutuohjelmassa on sallittava.
- **Ekojärjestelmän pakollisuudesta on luovuttava tai ekojärjestelmän sääntöjä on joustavoitettava huomattavasti**, muuten se luo vain päällekkäisyyttä ympäristökorvauksen kanssa.

Lisätietoja:

[MTK:n CAP-uudistus -esite](#)

[MTK:n Green Deal ja Pellolta pöytään -esite](#)

[Pj. Marttilan kirje CAP-trilogineuvottelijoille 1.12.2020](#)

Juha Hakkarainen, +358 400 870 867, juha.hakkarainen@mtk.fi

Satu-Marja Tenhiälä, +358 40 508 4477, satu-marja.tenhiala@mtk.fi

Komission vuonna 2013 esittelemän metsästrategian toimitasuunnitelma päättyi vuoden 2020 lopussa. Uuden komission vihreän kehityksen ohjelmassa (Green Deal) on nimenomaisesti sanottu, että uusi metsästrategia päivitetään. Päivitystyö on menossa ja metsästrategia valmistunee keväällä 2021.

Metsästrategia esitellään komission ohjelman kohdassa Biologinen monimuotoisuus, jossa paneudutaan ekosysteemeihin. Uuden metsästrategian avulla komissio aikoo edistää uusien puiden istuttamista sekä vahingoittuneiden metsien ennallistamista.

Ministerineuvosto päätelmissään huhtikuussa 2019 suhtautui myönteisesti edistymiseen EU:n metsästrategian täytäntöönpanossa, mikä on edistänyt kestävä kehitystä kestävä metsänhoidon kautta ja parantanut jäsenmaiden, komission ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien välistä yhteistyötä EU:n metsään liittyvissä politiikoissa.

Euroopan parlamentti muodosti oman kantansa metsästrategiaan lokakuussa 2020. Parlamentissa hyväksytyn raportin pääneuvottelija oli suomalainen europarlamentaarikko Petri Sarvamaa. Parlamentin kanta oli vahva viesti komissiolle: metsäbiotalous ja kestävä metsätalous tulee nähdä olennaisena osana ratkaisua EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa.

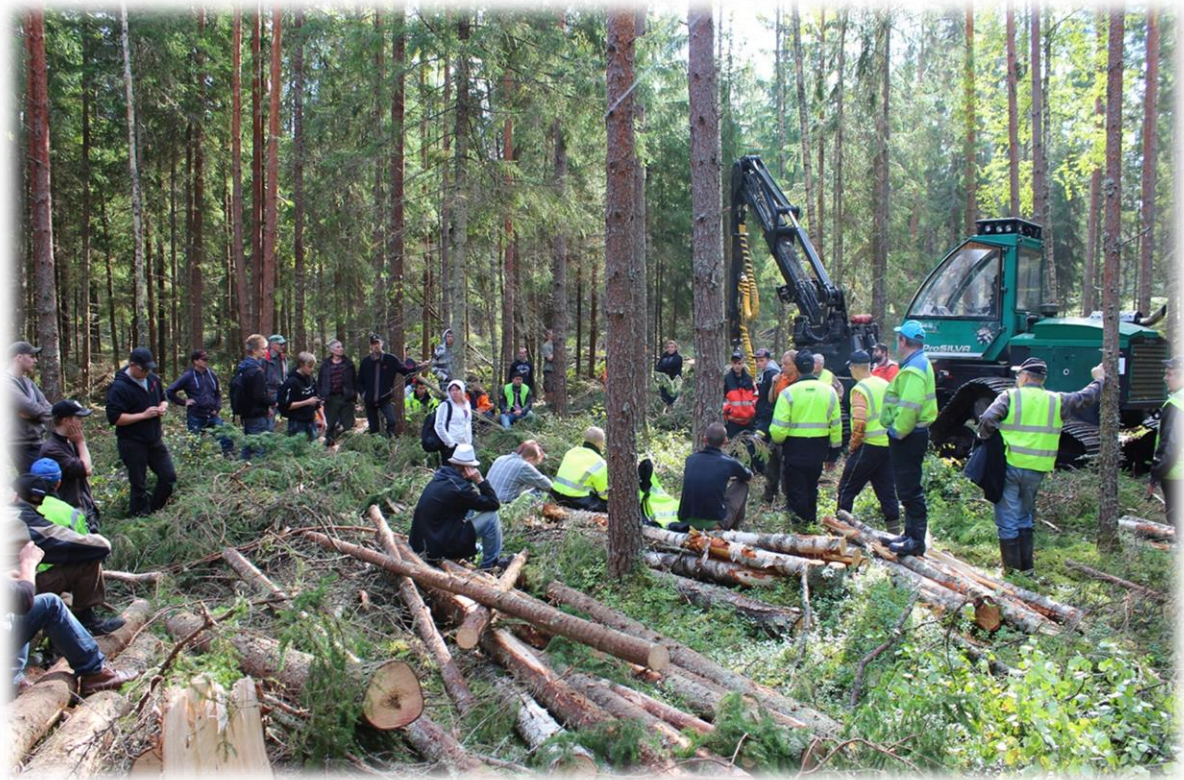
Lokakuussa 2020 ministerineuvosto antoi vahvan tukensa metsästrategian uudistamiselle. Jäsenmaiden ministerit pitivät tärkeänä, että yhteistä strategiaa vahvistetaan vastaamaan paremmin tulevaisuuden haasteisiin. Ministerit alleviivasivat metsätalouden kuuluvan edelleen jäsenmaiden toimivaltaan, mutta näkivät EU:n metsästrategian välttämättömäksi, jotta metsäsektoriin vaikuttava EU-sääntely olisi johdonmukaista.

Euroopan komissio järjesti syksyllä 2020 julkisen kuulemisen EU:n metsästrategian etenemissuunnitelmasta.

MTK:n tavoitteet

- **MTK tukee EU-parlamentin ja ministerineuvoston linjauksia tulevan metsästrategian sisällystä ja roolista.**
- Strategian myötä hyvät mahdollisuudet asianmukaiselle metsäpoliittisten asioiden koordinaatiolle EU:ssa ovat olemassa, mutta tämä edellyttää **strategian kunnollista toimeenpanoa ja strategia hyödyntämistä politiikkavalmistelussa.**
- **Metsäasiantuntijaelinten** – erityisesti jäsenmaiden asiantuntijoista koostuvan **pysyvän metsäkomitean** ja metsäsektorin toimijoista koostuvan **metsätalous- ja korkkityöryhmän** roolia ja asiantuntemuksen hyödyntämistä politiikkavalmistelussa on parannettava mahdollistamalla näiden **oikea-aikainen osallistuminen politiikkavalmisteluun.**
- Metsästrategiaan pitää saada **kestävä metsätalous ja sen rooli ilmastomuutoksen hillitsijänä sekä talousmetsien näkökulma** elinkeinona.
- Strategian lähtökohtina pitää edelleen olla **jäsenmaiden päätävävalta metsäasioissa** ja se, että **strategia huomioi kestävä metsätalouden taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen merkityksen.**

- MTK:n näkemyksen mukaan **metsästrategian tule olla itsenäinen ja kokonaisvaltainen oma kokonaisuutensa** vihreän kehityksen ohjelmassa ja se ei voi olla alisteinen esimerkiksi biodiversiteettistrategialle. Tästä johtuen kestävyuden taloudellista ja sosiaalista puolta tulee korostaa voimakkaasti.
- **Metsitys-, uudelleenmetsitys- ja ennallistamishankkeilla on mahdollistettava ennen kaikkea hiilen sitoutuminen ja fossiilisten korvaaminen.** Biologisen monimuotoisuuden lisääminen ei voi olla tämän este eikä hidaste.
- **Puurakentamista tulee edistää EU:ssa osana biotalousstrategian ja Green Dealin toimeenpanoa.** Puurakentamisen tulee näkyä EU:n metsästrategiassa

Marko Mäki-Hakola, +358 40 502 6810, marko.maki-hakola@mtk.fi

Komissio aloitti syksyllä 2020 pitkän aikavälin maaseutuvisioiden laatimisen. Visio ulottuu vuoteen 2040. Visiotyössä arvioidaan, millaista elämä on Euroopan maaseutualueilla ja mitä tulisi tehdä kehityksen eteen. Visiotyössä on ollut jo kaksi laajaa verkkokuulemistakin, joissa kartoitettiin näkemyksiä seuraavista aiheista: 1. Maaseutualueiden tarpeet nykypäivänä, 2. Mikä tekee maaseutualueista houkuttelevia, 3. Maaseutualueiden tulevaisuudennäkymät ja 4. Maaseutualueiden hallinto. Sidoryhmät ovat mukana työstämässä visiota ENRD:n (Euroopan maaseutuverkosto) Rural vision -työryhmässä, jossa on edustus myös tuottajajärjestöillä. Komission tiedonanto maaseudun pitkän aikavälin visiosta on tulossa keväällä.

MTK:n tavoitteet

- MTK on tyytyväinen siihen, että EU tarkastelee maaseudun tulevaisuutta ja valmistelee visiota. **Maaseudun monet mahdollisuudet mm. ilmastonmuutoksen ehkäisyssä on huomioitava visiossa** ja maaseudulle on annettava työkaluja toteuttaa vision mahdollisuudet.
- **Biokiertoaloes tulee nostaa erityiseen asemaan.** Suuri systeemitason muutos vaatii fossiilisten raaka-aineiden korvaamista uusiutuvilla maaseudun biotalouden tuotteilla.
- **Koronakriisi on entisestään vahvistanut ymmärrystä kaupunkien ja maaseudun välisestä symbioosista.** Eri alueet tarvitsevat toisiaan ja EU:n kehityksen on varmistettava eri alueiden menestyksen edellytykset. Osana maaseutuvisiota tämä symbioosi on tuotava entistä näkyvämmäksi.
- EU:lla on oltava rohkeutta **tunnustaa visiossa maaseutualueet kestävän EU:n perustaksi.** Lisäksi visiossa olisi kuvattava, miten maaseutualueiden menestyksen kannalta kriittisiin kehittämistarpeisiin voidaan vastata. Näitä ovat esimerkiksi tieverkko, laajakaistayhteydet, paikalliset palvelut sekä koulutusmahdollisuudet
- Maaseudun asukkaat ja yrittäjät haluavat myös yhteiskunnan luottavan kykyynsä ratkaista haasteita ja tarjota mahdollisuuksia koko Euroopalle. Luottamukseen kuuluu myös **vapaa asuminen maaseudulla ja hyvät yrittäjyyshedellytykset ilman tarpeetonta sääntelyä.**
- Eri **EU:n rahoituslähteiden** - mukaan luettuna lähivuosien elvytysvarat - tulee olla laajalti maaseudulla hyödynnettävissä.

KESTÄVÄN RAHOITUKSEN LUOKITUSJÄRJESTELMÄ

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

Kestävän rahoituksen asetuksen (EU) 2020/852 tavoitteena on luoda rahoitusmarkkinoille toimintaympäristö, jolla yksityistä rahaa voidaan finanssimarkkinoiden työkaluilla kohdentaa ympäristön kannalta merkittäviin investointeihin. Jotta rahoitusmarkkinoiden tuotetta voidaan markkinoida kestävyyskriteerit täyttävänä, rahoituskohteella pitää olla vähintään yhteen teemaan kriteerien mukaisesti merkittävä vaikutus (Substantial Contribution/SC) sekä muiden viiden kriteeristön osalta vähintään ei merkittävää haittaa -taso (Do No Significant Harm/DNSH).

EU on valmistellut kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmää eli taksonomiaa pari vuotta. Komissio valmistelee nyt hyväksytyn asetuksen perusteella toimeenpanoasetuksia. Ensimmäisenä julkiseen kuulemiseen annettiin ennen joulukuussa 2020 hiilensidontaa ja ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat kriteerit. Komissio sai runsaat 46.000 vastausta kuulemiseen ja on ensimmäisellä vuosineljänneksellä työstämässä kuulemisen perusteella tehtäviä korjauksia ilmastokriteereihin. Seuraavaksi valmistelussa ovat luonnon monimuotoisuutta, kiertotaloutta, vesiresursseja ja saastumista koskevat kriteerit. Lisäksi valmistelussa on sosiaalisen kestävyyskriteerit.

Kestävän rahoituksen kriteereitä on valmistellut rahoitusmarkkinoiden tarpeiden näkökulmasta tekninen asiantuntijaryhmä (TEG) ja jatkona viime syksynä nimetty uusi Platform on sustainable finance -ryhmä.

Kriteerien logiikassa on ongelmia. Ryhmien valmistelulle taustatyönä tehdyt selvitykset komissiossa lähtevät määrittelemään DNSH- ja SC-tasoa lähtökohtana, että nykyinen lainsäädäntö ja sen perusteella tehdyt päätökset eivät täytä DNSH-tasoa, vaan nykylainäädäntö sallii merkittävän kestävyshaitan aiheuttamisen. Toisaalta merkittävän positiivisen vaikutuksen saavuttaa lähtökohtaisesti pieni osa nykyisistä parhaista käytännöistä sektoreilla, esim. saksalaisten arvioiden mukaan alle pari prosenttia investoinneista. Käytännössä kestävyyskriteerien käytettävyys jää heikoksi.

Maa- ja metsätaloudessa on lähdetty tähän asti siitä, että tukijärjestelmän (CAP) täydentävät ehdot velvoittavat maataloustuotannossa kestävyyskriteerien huomioimisen. Vastaavasti Forest Europe-prosessiin nojaava metsälainsäädäntö yhdessä REDII ja LULUCF-kriteerien kanssa huomioi kestävyysvaatimukset.

Kriteerien valmistelussa on lähdetty siitä, että vaatimukset kohdistuvat isoihin pörssiyrityksiin (PIE-yritykset) ei-taloudellisen raportoinnin velvoitteiden kautta. Valmistelussa ei ole huomioitu, että suurempien yritysten tavarantoimittajat ja alihankkijat tuottavat merkittävän osan kestävyysisälöstä. Esimerkiksi elintarvike- ja metsäsektorilla iso osa ilmastovaikutuksista syntyy maataloilla ja metsissä, joiden raportointi on välttämätöntä jatkossa.

MTK:n tavoitteet

- MTK tukee komission perustavoitetta, jotta toimintamallien ja määrittelyjen taakse saadaan yhtenäisemmät pelisäännöt. **Maa- ja metsätaloudessa on jo lähtökohtana kestävät toimintamallit** ja nämä pitää ottaa huomioon.
- MTK:n tavoitteena on, että **jäsenmaat ja luonnonvarojen kanssa toimivat sidosryhmät ovat mukaan kestävyyskriteereiden määrittämisessä** ja indikaattoreiden sovittamisessa paikallisiin kriteereihin. Mittarivalinnalla (indikaattorit) vaikutetaan ratkaisevasti toiminnan arvioinnin loppupäätelmiin. Komission ehdotuksessa arvioinnin ja mittareiden tarkempi määrittäminen jätetään komission delegoitujen sääntöjen varaan ja neuvoston ja parlamentin rooli jää vähäiseksi prosessissa.

- **Maataloustukijärjestelmissä täydentävät ehdot pitävät lähtökohtaisesti huolen tuotannon kestävydestä.** Forest Europe -prosessissa on sovittu määritelmä kestävälle metsänhoidolle, lisäksi kansalliset ja EU-lainsäädännöt (kuten juuri vuoteen 2030 asti päätetyt RED II:n riskiperusteinen malli ja LULUCF-asetus) linjaavat kestävyttä. Myös mm. EU:n biotalousstrategiaan sekä EU:n metsästrategiaan sisältyy kestävyystarkastelua.
- Komission ehdotus perustuu toiminnan ympäristökestävyyteen. **Kestävässä kehityksessä on kolme ulottuvuutta: taloudellinen, ympäristöllinen ja sosiaalinen kestävyys.** Komission esityksessä viitataan sosiaaliseen kestävyteen mm. lapsityövoiman käytön ja ILO:n sopimusten noudattamisen näkökulmasta. Kun käytetään kestävyttä ohjaavana kriteerinä, on kaikki kolme kestävyiden ulottuvuutta huomioitava mittareissa ja arvioinneissa.
- Yritysten investointien ja liikevaihdon kestävyiden arviointi toimintakertomuksessa ja tilintarkastuksessa edellyttää, että **on olemassa EU-lainsäädäntö, josta johdetaan toiminnan kestävyiden kriteerit.** Prosessissa ei pidä ottaa uusia EU-instituutioiden ulkopuolisia toimijoita määrittämään kestävyttä.
- **Kestävyiden todentamisen kustannukset** ovat keskeinen järjestelmän toimivuuden mittari. Kestävän rahoituksen välineiden pitää olla käyttäjälle myös taloudellisesti kannustavia eli markkinoiden täytyy tuottaa käyttäjälle lisäarvoa ja/tai todentamisen lisäkustannusten tulee olla kohtuulliset suhteessa lisäarvoon.
- **Ulkopuolisten tahojen määrittämien kriteerien ja EU-lainsäädännön vaatimusten vastavuus pitää määrittää** ekvivalenssilla, joka arvioi myönnettyjen sertifikaattien suhteen EU-lainsäädännön vaatimuksiin.

EU:N DIGIAGENDA

Markus Lassheikki, +358 40 779 9680, markus.lassheikki@mtk.fi

Komissio on nimennyt edessä olevan vuosikymmen **Euroopan digitaalseksi vuosikymmeneksi**. Komissio ehdottaa etenemissuunnitelmaa, jossa on vuoteen 2030 tähtäävät tavoitteet esimerkiksi **yhteeliitettävyyden, digitaalisten taitojen ja julkisten palvelujen** osalta. Komissio ilmoittaa lähestymistavassaan noudattavan periaatteita, jotka ovat **oikeus turvata yksityisyys ja olla verkossa, sananvapaus, datan vapaa liikkuvuus ja kyberturvallisuus**.

Komissio antaa lainsäädäntöä muun muassa **tekoälyyn** liittyvistä kysymyksistä ja **datasäädöksen**, jossa vahvistetaan asianmukaiset ehdot tietojen jakamiselle kansalaisille ja yrityksille. Komissio aikoo ehdottaa uutta **eurooppalaista digitaalista identiteettiä**, jotta tehtävien suorittamista ja palvelujen saatavuutta verkossa voidaan helpottaa kaikkialla Euroopassa.

EU:n datastrategian mukaiset toimenpiteet ovat käynnistyneet. **Maatalous on yksi yhdeksästä valitusta alueesta data-avaruuksien kehittämiseksi.**

Maa- ja metsätaloudessa sekä maaseudun muissa elinkeinoissa digitaalisuus tarjoaa ennennäkemättömän mahdollisuuden luoda **datavetoisten ratkaisujen avulla lisäarvoa ja liiketoimintamahdollisuuksia sekä edistää vihreää kasvua**. Digitaalisuuden hyötyjen kotiuttaminen edellyttää merkittävää panostusta nopeisiin digiverkkoihin maaseudulla, osaamisen kehittämiseen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan.

MTK:n tavoitteet

- Kaikilla kotitalouksilla ja yrityksillä niin kaupungeissa kuin maaseudullakin tulee **vuoteen 2025 mennessä** olla mahdollisuus käyttää **yhteyksiä**, joiden **siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s** ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.
- **Digitalisaatiokehitys mahdollistaa monipaikkaisuuden sekä palvelujen saatavuuden ja saatavuutettavuuden maaseudulla**, kun fyysisen palveluverkosto harvenee.
- Maa- ja metsätaloutta koskevien **tietojen jakamiselle ja käytölle on my-data periaatteita ja yksityistä yritystoimintaa kunnioittavat pelisäännöt**. Maataloutta koskevien tietojen **jakamiselle** sopimus pohjaisesti otetaan käyttöön **selkeät pelisäännöt**.
- Maaseudun elinkeinot kytkeytyvät digitaalisesti ruokaketjun, matkailun ja vientiteollisuuden arvoverkostoihin ja kehitettäviin data-avaruuksiin.
- **Digitalisaation laajaa käyttöönottoa maa- ja metsätaloudessa edistetään määrätietoisesti**. Tämä edellyttää lisävarojen ohjaamista ruokajärjestelmän ja biotalouden eri tutkimus-, koulutus- ja kehitystarpeisiin eri politiikan aloilla.

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

Kauppapoliittinen toimintaympäristö muuttuu nopeaan tahtiin. Strategista autonomiaa korostava uusi EU:n kauppastrategia tulee erittäin haasteelliseen tilanteeseen, jossa erilainen protektionismi lisääntyy. Viimeisen vuoden globaalit kauppakumppanit ovat saaneet valmiiksi uusia alueellisia kauppasopimuksia samaan aikaan kun EU on neuvotellut moneen suuntaan uusia kauppasopimuksia. EU:n tärkein kauppasopimukseksi karsiutunut sopimus viime vuodelta on Iso-Britannian kanssa juuri ennen vuoden vaihdetta aikaan saatu neuvottelutulos. Karsiutuneenakin brittien kanssa neuvoteltu sopimus näyttää suuntaa EU:n seuraaville askelille. Vuoden vaihteessa EU sai valmiiksi myös Kiinan kanssa investointisuojausopimuksen (CAI).

Kauko-Itä ja Tyynenmeren alue saivat aikaiseksi perinteisen tullien alentamiseen tähtäävän kauppasopimuksen. Tyynenmeren alueen CP TTP (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership) oli valmiina jo aikaisemmin, mutta USA:n ero neuvottelutuloksesta mutkisti toimeenpanoa. Kiinan johdolla 15 Kauko-Idän alueen maata sopi RCEP:n (Regional Comprehensive Economic Partnership), josta jäivät vielä pois Intia ja Bangladesh. Lisäksi vuodenvaihteessa Afrikan maiden vapaakauppa-alue AfCFTA (African Continental Free Trade Agreement) käynnistyi.

EU:n on pystyttävä ylläpitämään ja luomaan tasavertaiset kilpailuedellytykset (level playing field/LPF) tuotannolle muuttuvassa toimintaympäristössä, samaan aikaan kun EU on sitoutunut näyttämään esimerkkiä maailmalle vihreän kehityksen ohjelmalla, luomaan globaaleissa arvoketjuissa normit kestäväälle kasvulle ja käyttämään diplomatiaa, kauppaa ja kehitysyhteistyötä ilmasto-toimien edistämiseksi.

Merkittävä muutos EU:n kauppapolitiikkaan tuli Denis Redonnet'n aloitettua kauppapääosastolla varapääjohtajana päätehtävänä kauppasopimusten toimeenpanon varmistaminen. Erityisesti brittien kanssa tehtyyn sopimukseen sisältyy paljon lisäselvitystarpeita ja lainsäädännön kehittymisen seurantaa.

Jos WTO- tai vapaakauppasopimusten tasolla ei päästä eteenpäin, yksityiset standardit ja sertifikaatit ohjailevat kaupankäyntiä entistä enemmän. Samalla kauppariitojen käsittely siirtyisi välimesmenetelyihin ja paikallisiin tuomioistuimiin, mikä ei ole pienten maiden eikä pientoimijoiden edun mukaista.

Yksi ajankohtaisimmista asioista on kauppasopimusten kestävä kehityksen luku. Perinteisesti luku on sisältänyt ILO:n työntekijöiden oikeuksien turvaamisen ja lapsityövoiman kieltämisen sitoumukset, mutta YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden (SDG) laajempi sisällyttäminen on nyt perusteltua. Pariisin ilmastopöytäkirja on avainasemassa ilmastomuutoksen torjunnassa. Uusissa kauppasopimuksissa kumppanien sitoutuminen on kirjattu, mutta tasavertaisten kilpailuasetelmien takaamiseksi se ei vielä riitä.

Joe Bidenin aloittaessa USA presidenttinä odotukset USA:n Kiina-suhteiden paranemiseen ovat vähäiset, mutta EU:n suuntaan samoin kuin kansainvälisiin sopimuksiin liittyen Bidenin odotetaan tekevän isoja muutoksia edeltäjänsä harjoittamaan politiikkaan nähden. EU:n suuntaan Airbus-Boeing -kiistan selvittely on varmasti ensimmäisiä kysymyksiä.

EU:n komission alkuvuoden tärkein tulevaisuutta linjaava paperi on Trade for All -strategian päivittäminen huomioimaan paremmin EU:n strateginen autonomia. Ohjelma on pohjana viime syksynä aloittaneelle kauppapolitiikasta vastaavalle komission varapuheenjohtajalle Valdis Dombrovskisille ja nyt vuoden tehtävässään olleelle kauppapääosaston pääjohtajalle Sabine Weyandille.

WTO:ssa odotetaan uutta avausta

Nursultanin 2020 ministerikokouksen siirtyminen eteenpäin käynnisti WTO:ssa henkilövaihdoskierroksen. Pääjohtaja Roberto Azevêdo jättäytyi pois vetovastuusta, mutta uutta pääjohtajaa ei ole pystytty valitsemaan. Samaan aikaan maatalousneuvottelujen puheenjohtaja John Deep Ford jäi pois tehtävästään ja tilalle valittiin Costa Rican suurlähettiläs Gloria Abraham Peralta.

Nairobissa WTO:n ministerikokouksessa 2015 lukossa olleeseen maatalouden vientikilpailuun löydettiin ratkaisu, jossa vientituesta luovutaan ja samalla muista vientikilpailukeinoista myös karsitaan. Lisäksi sovittiin ruokaturvajärjestelmän määrittämisestä Intian toiveiden mukaisesti. Valmistelu ei ole kuitenkaan edennyt.

Yksi kiistakohde on kauppapolitiikan riitojen ratkaisu, mikä on edelleen tärkeä osa WTO:n toimintaa. Riitoja syntyy tulkinnoista ja jossain ne pitää pystyä avoimesti ratkomaan. USA on aktiivisesti käyttänyt riitojen ratkaisumenettelyä ja saanut itselleen myönteisiä päätöksiä läpi. USA on kuitenkin kritisoinut käsittelyn hitautta ja ratkaisujen USA-vastaisuutta. Samalla USA on estänyt mm. uusien tuomareiden nimittämisen riitojenratkaisuelimeen. Riitojen ratkaisusta Suomen kannalta merkittäviä päätöksiä ovat mm. Venäjää koskien paperituotteiden korotettujen tullien leikkaaminen ja afrikkalaisen sikaruton (ASF) alueelliset rajaamiset.

EU on aktiivisesti yrittänyt löytää ratkaisua valituselimen kiistaan. Davosin talousfoorumin yhteydessä EU ja 16 sopivat väliaikaisesta menettelystä, jolla korvataan valituselimen sulkemista aiheuttamia ongelmia. Maatalouden kannalta tämä on ehkä tärkeämpi kuin teollisuustuotteiden kannalta. Mukana ovat elintarvikemarkkinoiden suurmaat Mercosur-maat, Kanada, Meksiko, Australia, Uusi-Seelanti, Kiina, Norja ja Sveitsi. Listalta puuttuvat kuitenkin vielä mm. USA, Intia, Venäjä ja Etelä-Afrikka.

Kahdenväliset sopimukset täydentävät WTO-toimintaympäristöä

Monenkeskisten neuvottelujen rinnalla on koko ajan käyty kahdenvälisiä ja alueellisia neuvotteluja. Kahdenväliset sopimukset tähtäävät yleensä monenkeskistä neuvottelua huomattavasti syvempiin ratkaisuihin, joita ei voida saavuttaa laajoissa monenkeskisissä neuvotteluissa.

Mercosur-maiden kanssa aikaansaatu neuvottelutulos on taakka EU:n tuleville kauppaneuvotteluille. Kahdenkymmenen vuoden neuvotteluprosessi päätettiin, mutta sitoutuminen neuvottelutulokseen jäi heikoksi Mercosur-maissa. Samalla EU:ssa Brasilian metsäpalot herättivät uusia epäluuloja ja

konkretisoivat sopimuksen heikkouksia erityisesti kestävä kehityksen kysymyksissä. Elintarvikesektorin osalta suurimmat kysymykset jäivät elämään elintarviketurvallisuuden epäselvyyksinä ja erityisesti naudanlihan tuotannon kasvupotentiaalissa brittien erotessa EU:sta.

Kauppaneuvotteluissa on aina voittajia ja häviäjiä. Sektorien väliset erot voivat olla suuria, ja maatalouden sisälläkin joku tuote voi voittaa ja toinen kärsiä merkittäviä tappioita. Hyvään neuvotteluvalmisteluun kuuluu suojaverkkojen rakentaminen mahdollistamaan toiminnan jatkumisen uudessa kilpailutilanteessa. EU:ssa kriisivälineiden puute ovat merkittävä riskitekijä.

EU:n kauppapolitiikkakysymykset

Kauppapolitiikassa komissio edustaa jäsenmaita neuvottelupöydissä. Neuvottelumandaatin käsitteilyssä parlamentti ja neuvosto määrittävät reunaehdot komissiolle. Komissio on ollut aktiivinen yhteistyön tekijä entisten kiistakumppaniensakin kanssa, mm. riitojen ratkaisun tilapäisjärjestelyssä ja Brasilian kanssa Buenos Airesin WTO-ministerikokouksen maatalouden sisäisten tukien keskusteluissa. Keskeinen kysymys on edelleen siirtyminen vanhasta Dohan kierroksen (DDA) agendasta ajankohtaisiin kysymyksiin.

EU ja USA ovat lupautuneet jatkamaan teräs- ja alumiinitullien kriisiyttämiä kauppakeskusteluja. Toinen akuutti ongelma on Airbus/Boeing sanktiotullien purku. Komissiolla ei ole mandaattia jatkoneuvotteluissa maataloustuotteiden tuonnin avaamisesta. USA:n neuvottelumandaatti EU-USA-neuvotteluihin pitää sisällään maataloustuotteiden tuonnin esteiden poistamisen. Yksi pitkään hiertänyt kiista on saatu USA:n kanssa ratkaistua, kun EU ja USA sopivat uusia toimia hormonivapaan naudanlihan tuontikiintiön kohdentamiseksi paremmin USA:lle.

Uuden-Seelannin ja Australian neuvottelut ovat alkaneet. Elintarvikevientimaina nämäkin neuvottelut ovat vaikeat varsinkin Iso-Britannian eron muuttaessa sisämarkkinoiden tasapainoa.

Kestävän kehityksen luku ja hiilirajamekanismit (tullit)

Vaikka kestävä kehitys koskee taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä ympäristönsuojelua kauppapolitiikan sopimuksissa on yleensä puututtu lähinnä työhön liittyviin asioihin ja ympäristön suojeluun yleisellä tasolla. Green Deal ja erityisesti Pariisin ilmastopuolitus tuovat keskusteluun mukaan uusia ulottuvuuksia, jotka edellyttäisivät WTO-tason linjauksia ja olemassa olevien kauppasopimusten tarkentamista sekä uusien sopimusten neuvottelua nykyistä laajemmalla asiasisällöllä.

Työntekijöiden osalta mm. osapuolet sitoutuvat kunnioittamaan, edistämään ja toteuttamaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) peruseriaatteita ja -oikeuksia sekä näiden periaatteiden ja oikeuksien suojaa.

Ilmastoasiat on otettu sopimustekstiin mm. Mercosur-sopimuksessa. Sisällöllisesti on kuitenkin vielä monia haasteita. Tasavertaisten kilpailuolojen näkökulmasta on eri asia, jos Pariisin sopimukseen on sitouduttu 1,5 asteen ilmaston lämpenemisen tasolla kuin että kasvihuonekaasujen päästöt rajoitetaan vuoden 2030 tilanteeseen. Toisaalta yleisluontoinen toteamus sitoumuksesta ei välttämättä johda mihinkään, jos sitoumukseen toteuttamiseen ei ole rakennettu ehdollisuuksia. Ilmastokysymykset ovat vain osa ympäristöasioista. Siksi on tärkeää, että ympäristökysymyksiä katsotaan laajasti ja huomioidaan vaatimusten kustannusvaikutukset oman tuotannon kilpailukyvyllä markkinoilla.

EU:n Green Dealin Pelloilta pöytään -strategia nostaa esiin eläinten hyvinvoinnin, antimikrobiresistenssin, eläinlääkinnän ja torjunta-aineiden sekä lannoitteiden käytön osaksi laajempaa kauppapolitiikkaa keskustelua eikä vain osana terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyn sopimusta (SPS-sopimus).

Myös ilmastopoliittisten kytkeytymistä kauppaneuvotteluihin on kaivattu vapautuvan kaupan ehdoksi. Kuluttajanäkökulmasta laaditut vaatimukset eivät heijastu tuontiin riittävästi. Tuotteiden jäljitettävyyden puutteet johtavat tilanteeseen, jossa hyvinkin kirjaus sopimuksissa ei johda käytännön toiminnan tasolla mihinkään muutokseen.

Hiilirajamekanismit tai -tullit ovat tuontituotteesta perittävä tullimaksu tuotteen saapuessa tullialueelle. Sen on tarkoitus olla sitä suurempi, mitä enemmän ilmastopäästöjä tuotteen tuottaminen on aiheuttanut. Hiilitullien tarkoituksena on estää hiilivuotoa tai painostaa muut maat mukaan päästökauppaan tai muihin ilmastotoimiin. Hiilivuoto käsitteenä kuvaa tilannetta, jossa kireän ilmastopoliittikan takia tyypillisesti raskaan teollisuuden investoinnit sijoittuvat maahan, jossa ilmastopoliittikka on löysempi. Hiilivuodon estämiseksi keskustelu lähti liikkeelle teräksen, alumiinin, sementin ja tiettyjen kemikaalien kilpailutilanteesta. Von der Leyenin komissio on alusta asti pitänyt hiilitulleja esillä oleellisena osana Green Deal -politiikan toteuttamista.

Suomessa on todettu useasti, että Suomi pienenä vientivetoisena avotaloutena kärsisi hiilitulleista enemmän kuin EU-maat keskimäärin. Teollisuuden kilpailukyky laskisi ja kuluttajien ostovoima pienenis. Suomea hiilitullit rasittaisivat erityisesti, koska Suomen vienti koostuu pitkälti investointihyödykkeistä eli esimerkiksi koneista ja laitteista, joiden valmistukseen käytetään terästä.

Käytännössä jos hiilitulleihin päädytään ja EU määräisi hiilitullit esimerkiksi Kiinalle, voisi Kiina vastata määrätä tullimaksuja EU:sta tuotaville tuotteille. Tilanne johtaisi USA-Kiina-kauppasodan mallin mukaisesti vastatoimien kierteeseen.

Hiilitullien toteuttaminen on käytännössä mutkikasta. Tullien määräjän tulee erikseen määritellä, mitä tuotteita, päästöjä ja teknologioita sekä mitä maita tullimaksut koskevat. Hyödykekohtainen laskenta aiheuttaa merkittäviä hallinnollisia kustannuksia.

Maatalouden osalta tilanne on myös haastava. Luonnonvarakeskuksen tehdessä ilmastotiekarttaa, on hyvin selkeästi tullut esiin, että tietoaukkoja on runsaasti tuotannon ilmastovaikutuksista. Tietopohja ei anna mahdollisuutta tässä vaiheessa määrittää tuotteiden ilmastovaikutusta.

Hiiliveron rinnalla vastaavia toimia voidaan tehdä myös polkumyyntitullien, mutta polkumyyntitullien käyttöönotto edellyttää myös vastaavaa laskentaa. Maa- ja metsätalouden osalta esimerkkeinä voisi käyttää soijaa tai selluloosaa. Soijan hiilisisältö on yksi asia tarkasteltava asia, mutta myös se, miten tulli vaikuttaisi eurooppalaisen sika- tai siipikarjaketjujen kilpailukykyyn. Toisaalta tuotantopäällä voidaan arvioida vaikutusta metsäkatoon, tuotannon ilmastopäästöihin ym. Vastaavasti selluloosan osalta voidaan tarkastella samoja teemoja. Tehokkaampaa voisi olla pidättäytyminen metsäkadon alueelliseen tarkasteluun.

Kiertotalous on nousussa myös kestävä kehityksen luvun sisältöön. Samoin kuin monet muutkin kestävä kehityksen luvun asiat, kiertotalouteen todentamiseen tarvitaan varmistettua tuotehistoriaa. Itse tuotteessa ei ole eikä saa olla teknisiä tai mitattavissa olevia eroja, vaan kiertotalouden arvo perustuu raaka-aineen uusiokäyttöön. Kiertotalouden edistämiseen tarvitaan myös kauppapolitiikan tukitoimia. Maa- ja metsätalouden osalta on tärkeä tunnistaa kiertotalouden ja biotalouden kytkentä.

MTK:n tavoitteet kauppapolitiikassa

- **Ydinkysymys on eurooppalaisen tuotannon kilpailukyky.** Samat tuotantovaatimukset kuin EU:ssa ja kansallisella tasolla takaavat sisämarkkinoiden tasavertaiset kilpailuedellytykset. Jo elintarvikevalvonnan uskottavuuden takia markkinoilla olevien tuotteiden vaatimukset on oltava yhteismitallisia.

- **Monenkeskinen kauppajärjestelmä on kaikkien etu.** Suomi hyötyy avoimesta kaupankäynnistä.
- EU on kuluttajasuojan perusteella kieltäytynyt keskustelemasta hormonien, raktopaminin ja muiden kasvunestojen nostamisesta neuvotteluihin. GMO:t ovat tärkeä asia USA:lle ja EU:n glyfosaattipäätökset eivät helpota keskusteluilmapiiriä. USA käyttää näistä asioista termiä **moderni maatalousteknologia**. **Asioita voidaan käsitellä SPS-sopimuksen tai kestävän kehityksen luvun alla.**
- Elintarvikkeiden laatuvaatimukset eivät ole vain maantieteellisiä alkuperämerkintöjä (GI), vaan **laatu kiinnittyy laajasti SPS-tekijöihin, mutta myös kestävän kehityksen lukuun kauppasopimuksissa.** Lääkeaineresistenssi on entistä tärkeämpi tuotteiden laatuasia (AMR). Kahdenkeskisissä kauppasopimuksissa on vaadittava myös EU-tason eläinten hyvinvointistandardeja kaupankäynnin pohjaksi.
- Samoin kuin WTO-tuontikiintiöiden osalta myös kahdenvälisissä sopimuksissa **kiintiöiden hallintajärjestelmä pitää olla ennakoiva** eikä 'first come first served' –menettely kiintiön täyttämässä ole mahdollinen.
- On huolehdittava hyväksyttyjen **sopimusten voimaansaattamisesta ja osaamisesta** mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.
- Brittien eron seurauksena käsittelyyn nousevat **voimassa olevien kiintiöiden jako**, jossa myös meille on tärkeää säilyttää EU:n vientimahdollisuudet samalla kun minimoidaan paineet tuontikiintiöiden (EU27+UK) kasvattamiseen.
- **Brittien kanssa on sovittu tarpeettomien ei-tulleihin perustuvien tuonnin esteiden (non-tariff barriers) purkamisesta.** Ensimmäiset päivät brittien EU-eron jälkeen ovat käytännössä osoittaneet sisämarkkinoiden edut ja eron haitat.
- **Markkinahäiriöitä aiheuttamia lainsäädäntömuutoksia on tulossa ja EU:n on oltava valmiina riitauttamaan kilpailutilannetta heikentävä kehitys.**

Simo Tiainen; +358 40 553 3131; simo.tiainen@mtk.fi

Ursula von der Leyenin johtaman komission tavoitteisiin sisältyy Euroopan tulevaisuutta käsittelevän kaksivuotisen konferenssin (Conference on the Future of Europe) käynnistäminen. Asia kuului Von der Leyenin poliittisiin suuntaviivoihin, jotka hän esitteli Euroopan parlamentille ennen valintaansa komission puheenjohtajaksi kesällä 2019. Esityksen mukaan konferenssin olisi koottava kansalaisia yhteen ja annettava nuorille, kansalaisjärjestöille ja EU:n toimielimille mahdollisuus käydä keskustelua ja esittää näkemyksiään Euroopan tulevaisuudesta. Puheenjohtaja von der Leyen on luvannut olevansa valmis toteuttamaan sovitut asiat, tarvittaessa lainsäädäntötoimin sekä tarvittaessa harkitsemaan EU:n perussopimusten muuttamista.

Alun perin tulevaisuuskonferenssin piti käynnistyä jo toukokuussa 2020, mutta koronaviruksen seurauksena asia on viivästynyt. Asian valmistelua EU:n eri toimielimissä on kuitenkin viety eteenpäin. EU:n valtionjohtajat käsitelivät Eurooppa-neuvostossa asiaa joulukuussa 2019. Komissio julkaisi asiasta oman tiedonantonsa alkuvuodesta 2020, neuvostossa jäsenvaltiot saavuttivat kesällä 2020 yhteisen näkemyksen konferenssin neuvottelumandaatista ja myös Euroopan parlamentti on hyväksynyt omat näkemyksensä konferenssiin liittyen.

Lopullinen sopu toimielinten välillä tulevaisuuskonferenssista on kuitenkin yhä saavuttamatta. Konferenssin käynnistämisestä on tarkoitus sopia neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission yhteisellä julistuksella. Toimielinten tavoitteena on käynnistää konferenssi niin pian kuin mahdollista covid-19-pandemia huomioon ottaen. Konferenssin lopputuloksista olisi tarkoitus raportoida Eurooppa-neuvostolle vuonna 2022.

Näköpiirissä hämmästyttävää siis laaja, suunnitelmallinen ja valmisteltu yleiseurooppalainen prosessi ja foorumi, jolla on tarkoitus käydä osallistavaa ja jäseneltyä keskustelua eurooppalaisen yhteistyön keskeisistä tavoitteista ja haasteista. Mukaan kutsuttaisiin kansalaisjärjestöjä, EU:n toimielimet, mukaan lukien alueiden komitea ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, alueellisia ja paikallisia viranomaisia, parlamentteja sekä muita sidosryhmiä. Konferenssin lopputuloksen tai niiden pohjalta tehtävien päätösten ennustaminen tässä vaiheessa on vaikeaa. Jää nähtäväksi johtaako prosessi EU:n sääntömuutoksiin tai peräti EU:n perussopimusten muutoksiin. Arviot asiasta ovat olleet hyvin varovaisia. Muistissa on vielä nykyisen EU:n perussopimuksen eli Lissabonin sopimuksen vuosikausien mittaiset synnytyksvaikeudet 2000-luvun alkuvuosina.

Valmistelua konferenssin sisältöön tapahtuu jo eri puolilla, mm. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on nimittänyt työryhmän valmistelevan omaa toimintaansa tulevaisuuskonferenssissa. Suomen hallitus julkaisi 28.1.2021 EU-selonteon, jossa se esittelee omia EU-linjauksiaan.

MTK:n tavoitteet

- **MTK on perinteisesti ollut aktiivinen EU-asioissa ja haluaa olla osaltaan mukana vaikuttamassa myös EU:n tulevaisuuskonferenssin työhön.**
- Tulevaisuuskonferenssi tarjoaa MTK:lle mahdollisuuden omien EU-linjaustensa päivittämiseen ja myös niiden laajempaan esittelyyn. Edellisen kerran [MTK:n yleisiä EU-linjauksia](#) on päivitetty viime eurovaalien alla.
- Myös **Brysselin toimisto 30 vuotta –juhlavuoden tapahtumat vuonna 2021** tarjoavat MTK:lle mahdollisuuden EU-keskusteluun.

MTK:N, SLC:N JA OSUUSTOIMINTAKESKUS PELLERVON BRYSSELIN TOIMISTO – 30 VUOTTA EDUNVALVONTAA BRYSSELISSÄ

Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien edunvalvontatoimisto perustettiin Brysseliin syksyllä 1991. Juhlistamme 30-vuotista edunvalvontataivalta Brysselissä 26.10.2021 sekä vuoden 2021 aikana Suomessa eri tilaisuuksissa. Lisätietoa lähiaikoina toimiston [Facebook-sivuilla](#).

Yhteystiedot:

Johtaja Hanna Leiponen-Syyrakki
+32 4765020704
hanna.leiponen-syyrakki@mtk.fi

Kotieläinasiainmies Rauli Albert
+32 477331958
rauli.albert@mtk.fi

Assistentti Maarit Holma
+32 473933187
maarit.holma@mtk.fi

Maaseudun Tulevaisuuden
kirjeenvaihtaja Maria Pohjala
+32 473737038
maria.pohjala@mt.fi

Pohjoismainen metsäkoordinaattori
Lotta Heikkonen
+3246 0941252
lotta.heikkonen@mtk.fi

Harjoittelija
+32 471330924

Office of Finnish Agriculture, Forestry and Cooperatives
Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels, Belgium

